

## **Денсаулық сақтау ұйымдарында дәрілік заттардың түрлі топтары мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды сақтау туралы Ереже**

### *Күші жойған*

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау, білім және спорт министрлігі Денсаулық сақтау комитетінің 1999 жылғы 10 мамырдағы N 238 Бұйрығы. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2009 жылғы 18 қарашадағы N 739 Бұйрығымен.

*Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2009.11.18 N 739 бұйрығымен.*

## **Денсаулық сақтау ұйымдарында дәрілік заттардың түрлі топтары мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды сақтау туралы Нұсқаулық**

*Ескерту: Бұйрықтың атауында, және бүкіл мәтіні бойынша, сондай-ақ бұйрықпен бекітілген Дәріхана ұйымдарында, фармацевтика кәсіпорындары мен емдеу-профилактика мекемелерінде дәрілік заттардың түрлі топтары мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды сақтау туралы Нұсқаулықтың және Дәріхана ұйымдары мен фармацевтика кәсіпорындарында тұтанғыш және жарылғыш қасиеттері бар дәрілік заттарды сақтау мен ұқыпты ұстау тәртібі туралы Нұсқаулықтың бүкіл мәтіні бойынша "нұсқаулықтар", "нұсқаулықты", "нұсқаулықтарды", "нұсқаулық", "нұсқаулықтармен" деген сөздерді сәйкес келетін септік пен жіктеудегі "Ереже" деген сөзбен ауыстырылды;*

*бұйрықтың атауында, кіріспесінде және бұйрықтың 1-тармағында "дәріхана ұйымдарында, фармацевтика кәсіпорындары мен емдеу-профилактика мекемелерінде" деген сөздер "денсаулық сақтау ұйымдарында" деген сөздермен ауыстырылды;*

*бұйрықтың атауында, бұйрықтың 2-тармағында және бұйрықпен бекітілген Дәріхана ұйымдарында, фармацевтика кәсіпорындары мен емдеу-профилактика мекемелерінде дәрілік заттардың түрлі топтары мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды сақтау туралы Нұсқаулықтың және Дәріхана ұйымдары мен фармацевтика кәсіпорындарында тұтанғыш және жарылғыш қасиеттері бар дәрілік заттарды сақтау мен ұқыпты ұстау тәртібі туралы Нұсқаулықтың бүкіл мәтіні бойынша "дәріхана ұйымдары мен фармацевтика кәсіпорындарында" деген сөздер "денсаулық сақтау ұйымдарында" деген сөздермен ауыстырылды;*

*Дәріхана ұйымдарында, фармацевтика кәсіпорындары мен емдеу-профилактика мекемелерінде дәрілік заттардың түрлі топтары мен*

медициналық мақсаттағы бұйымдарды сақтау туралы Нұсқаулықта: бүкіл мәтін бойынша "санитарлық ережелер мен нормалар" және "санитарлық ережелер мен нормалардың" деген сөздер "санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормалар" және "санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормалардың" деген сөздермен ауыстырылды;

"ангро" деген сөз "ангро өнімі" деген сөзбен ауыстырылды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).

## **1. Осы Ережеде қолданылған негізгі ұғымдар мен қысқартулар**

Ережеге қосымшаларда, егер емдік нысан түрі көрсетілмеген болса, онда осы сақтау шарттары дәрілік заттардың барлық нысандарына сәйкес келеді деп санау қажет.

Ережеге қосымшалардағы "қараңғы жер" тұжырымы күн сәулесінен қорғалған жерде сақтауды білдіреді.

Температура Цельсий градустарында көрсетілген:

"бөлме температурасы" +18 +25 °С "салқын температура" +8 ° +18 °С егер температура көрсетілмесе, "бөлме температурасы" болғаны.

Тұтыну ыдысы - тұтынушыға өніммен бірге түсетін және көлік ыдысы функциясын орындамайтын ыдыс.

Топтық ыдыс - белгілі бір өнім санына арналған тұтыну ыдысы.

Көлік ыдысы - дербес көлік бірлігін құрайтын ыдыс.

Дәрілік заттар - аурулардың алдын алу, диагностикасы, емдеу үшін, сондай-ақ жүктілікті болғызбау үшін қолданылатын дәрілік субстанция немесе дәрілік субстанциялар қоспасы.

Аурулардың диагностикасы, алдын алу және емдеу мақсатында пайдаланылатын парафармацевтикалар, медициналық техника мен медициналық мақсаттағы бұйымдар (көзге салынатын және оны түзейтін линзалар, керек-жарақтар және материалдар, бұйымдар, құрал-саймандар, қондырғылар, аспаптар, аппаратура) дәрілік заттарға теңестіріледі:

дәрілік түр - дәрілік заттың қолайлы қолданылуына және қажетті емдік әрі алдын алу әсеріне жетуі үшін келтірілетін белгілі бір жай-күйі;

нормативтік-техникалық құжаттама - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Фармация комитеті бекіткен, дәрілік заттардың сапасы нормаларының кешенін, сериясына қарамастан, дәрілік заттың бірдей қауіпсіздігі мен тиімділігін, сондай-ақ оны өндірудің ұдайылығы мен біртектестігін қамтамасыз ететін оның айқындау әдістемелерін белгілейтін құжат;

## денсаулық сақтау ұйымы:

- 1) азаматтарға амбулаториялық-емханалық және стационарлық көмек көрсететін ұйым;
- 2) балаларға арналған амбулаториялық-емханалық және стационарлық медициналық ұйымдар;
- 3) жедел медициналық жәрдем ұйымдары;
- 4) халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары;
- 5) фармацевтикалық қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары;
- 6) денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымдар;
- 7) денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымдары;
- 8) қан қызметі, сот медицинасы саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары;
- 9) салауатты өмір салтын қалыптастыру саласындағы қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары;
- 10) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де ұйымдар; сақтау үй-жайлары - дәрілік заттарды сақтауға арналған, арнайы бөлінген және жабдықталған өндірістік үй-жайлар; бірінші (ішкі) орам - дәрілік түрмен тікелей жанасатын тұтыну орамы; екінші (сыртқы) орам - бірінші орамдағы препарат орналасатын тұтыну орамы;

дәрілік заттың жарамдылық мерзімі - сақтау жағдайларын орындау кезінде дәрілік зат сапасын, қауіпсіздігін және тиімділігін жоғалтпайтын уақыт кезеңі.

*Ескерту: 1-тарауға өзгертулер енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

### **2. Дәрілік заттарды сақтаудың негізгі талаптары**

1. Бұл Ереже олардың ведомстволық бағыныстылығы мен меншік нысанына қарамастан, дәрілік заттардың түрлі топтарын денсаулық сақтау ұйымдарында сақтауды ұйымдастырудың талаптарын белгілейді.

2. Осы Ереже белгілейтін талаптар денсаулық сақтау ұйымдарын жобалау және жаңадан салу, жұмыс істеп тұрғандарын қайта құру мен пайдалану кезінде міндетті болып табылады.

3. Ереже сақтау кезінде дәрілік заттардың қауіпсіздігіне, сапасы мен сақталуына сыртқы ортаның тұтастай факторлар кешені (дымқылдық, жарық, температура, ауа қосындылары) әсерін тигізетіні, сондай-ақ қоршаған ортаның ластану дәрежесі ескеріле отырып жасалды.

4. Дәрілік заттарды сақтау үшін реттелуден жоғары температура кезінде дәрі-дәрмектердің сапасын төмендететін физикалық-химиялық процестер

ш а п ш а ң д а й д ы .

*Ескерту: 4-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

5. Дәрілік заттарды сақтау олардың физикалық-химиялық қасиеттері ескеріле отырып, дайындаушы зауыттың дәрілік затқа нормативтік-техникалық құжаттамасы мен орамда және Тұтынушыларға арналған дәрілік затты қолдану жөніндегі нұсқаулықта (қосымша құжат) көрсетілген талаптарға сай болуы тиіс.

*Ескерту: 5-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

6. Дәріхана ұйымдары мен фармацевтика кәсіпорындарында кез келген қолайлы тәсілмен (компьютерлік, кітаптық, карточкалық және басқалары) дәрілік заттардың жарамдылық мерзімдерінің есебін жүргізу ұсынылады.

7. Осы Ережеге сақтау шарттары бойынша топтастырылған неғұрлым жиі қолданылатын дәрілік заттар тізбесі қоса беріліп отыр.

*Ескерту: 7-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

### **3. Сақтау үй-жайының құрылымы мен оны пайдалануға қойылатын талаптар**

8. Дәрілік заттарды сақтауға арналған алаңдардың құрылымы, құрамы, көлемдері сондай-ақ үй-жайларды жабдықтау санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормалар талаптарына сай келуі және олардың сақталуын қамтамасыз етуі қажет.

9. Сақтау үй-жайлары белгіленген нормаларға сәйкес сақтау және өртке қарсы құралдармен қамтамасыз етілуі керек.

10. Сақтау үй-жайларында белгілі бір температурамен ауа ылғалдылығы сақталуға тиіс, олар осы бұйрықтың 12-қосымшасына сәйкес ауаның температурасын есепке алу журналында және ауаның салыстырмалы ылғалдылығы журналында тіркелуі тиіс. Осы талаптарды қадағалау үшін сақтау үй-жайын термометрлермен және гигрометрлермен қамтамасыз ету қажет, олар қойманың ішкі қабырғаларында тұтанғыш аспаптардан еденнен 1,5 - 1,7 метр жоғарыға және есіктен кемінде 3 метр аралықта бекітілуі керек.

*Ескерту: 10-тармаққа өзгертулер енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

11. Ауа тазалығын сақтау үшін сақтау үй-жайын вентиляциямен, конденционерлермен жабдықтау қажет. Шағын әйнек көздерінің, фрамуктардың, екінші торланған есіктердің көмегімен табиғи тазартуға жол беріледі.

12. Дәріхана ұйымдары мен фармацевтика кәсіпорындары орталық немесе дербес жылыту аспаптарымен жабдықталады. Үй-жайларды ашық жанатын газ аспаптарымен немесе ашық түтікті электр жылыту аспаптарымен жылытуға болмайды.

13. Сақтау үй-жайы қажетті мөлшердегі шкафтармен, стеллаждармен, торламалармен, тауар қойғыштармен және тағы басқалармен қамтамасыз етілуі қажет.

Дәрілік заттарды сақтауға арналған жабдық дәріхана қоймаларына арналған сыртқы қабырғалардан 0,6 - 0,7 метр, төбеден кемінде 0,5 метр және еденнен 0,25 метр аралықта орналастырылады, олардың арасы кемінде 0,75 метр.

*Ескерту: 13-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

14. Сақтау үй-жайының тазалығы ұдайы сақталуы қажет, едендер күніне кемінде 1 рет рұқсат етілген жуу және дезинфекциялайтын құралдарды қолдана отырып ылғалды тазалауға жатады.

#### **4. Дәрілік заттарды сақтауды ұйымдастыруға қойылатын жалпы талаптар**

15. Дәрілік заттарды, алаңдарды ұтымды пайдалануды, қауіпсіз еңбек жағдайларын жасауды, фармацевтикалық тәртіпті сақтауды және механизация құралдарын қолдану мүмкіндігін ескере отырып, орналастыру қажет.

*Ескерту: 15-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

16. Дәрілік заттар стеллаждарда, тауар салғыштарда, поддондарда, материал шкафтарда, (сейфтерде) орналастырылады.

*Ескерту: 16-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

17. Дайын дәрі-дәрмек нысандары сақтау үй-жайларында зауыттық немесе көліктік орауда сақталуы мүмкін.

Зауыттық орау бұзылған жағдайда дәрі-дәрмек нысандары материалдық шкафтарда бірегей орауда сыртқы этикеткасымен (белгісімен) сақталуы қажет.

*Ескерту: 17-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

18. Дәріханалардың өндірістік бөлімдерінде "ангро өнімі" дәрілік заттары эмальдандырылған немесе шыны ыдыста сақталуға тиіс.

19. Үй-жайларда дәрілік заттар:

- 1) Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық кесімдерінің талаптарына және осы Ережеге сәйкес;
- 2) фармакологиялық топтарға сәйкес;
- 3) қолдану тәсіліне (ішкі, сыртқы) қарай;
- 4) "ангро өнімі" дәрілік заттары агрегат жай-күйіне (сұйықтарын шашылатынынан, газ түзейтіндерінен және тағы басқасынан бөлек) сәйкес;
- 5) сыртқы ортаның физикалық-химиялық қасиеттері мен түрлі факторларының әсеріне сәйкес.

*Ескерту: 19-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

20. Атаулары бойынша үндес, ішу үшін қолданылатын күшті жоғары дозаларымен ерекшеленетін дәрілік заттарын қатар орналастыруға, сондай-ақ оларды алфавиттік тәртіпте орналастыруға болмайды.

*Ескерту: 20-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

21. Ауруларды диагностикалау, алдын алу және емдеу мақсатында пайдаланылатын дәрілік заттарға теңестірілген медициналық техника және медициналық мақсаттағы бұйымдар мынадай топтарға бөлінеді:

- 1) резина бұйымдары;
- 2) пластмассадан жасалған бұйымдар;
- 3) таңу құралдары мен қосалқы материалдар;
- 4) медициналық мақсаттағы бұйымдар (көру линзалары және көзге салынатын және оны түзейтін линзалар, керек-жарақтар және материалдар, бұйымдар, құрал-саймандар, қондырғылар, аспаптар, аппаратура);
- 5) парфармацевтикер.

*Ескерту: 21-тармаққа өзгертулер енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

22. Сақтау процесінде кемінде айына бір рет ыдыс пен дәрілік заттардың сыртқы өзгерісін жаппай визуальді байқауды жүзеге асыру қажет. Ыдыс бүлінген ретте оның кемістіктерін дереу түзетіп немесе ондағы затты басқа ыдысқа салу қажет.

23. Сақтау үй-жайларында, сондай-ақ қойма аумағында кеміргіштерге, жәндіктер мен басқа да зиянкестерге қарсы күрес жөніндегі шараларды ұдайы жүргізіп отыру қажет.

#### **5. Дәрілік заттардың түрлі топтарын сақтауға қойылатын талаптар**

24. Физикалық және физикалық-химиялық қасиеттеріне оларға сыртқы ортаның түрлі әсеріне байланысты барлық дәрілік заттар мынадай:

- 1) жарықтың әсерінен қорғауды талап ететін;
- 2) ылғалдың әсерінен қорғауды талап ететін;
- 3) ұшып кетуден қорғауды талап ететін;
- 4) жоғары температура әсерінен қорғауды талап ететін;
- 5) төменгі температурадан қорғауды талап ететін;
- 6) қоршаған орта газдарының әсерінен қорғауды талап ететін;
- 7) иісті, бояйтын топтарға;
- 8) дезинфекциялайтын құралдарға;

9) улы заттарды (хлор әгі, хлорамин) бөлік шығаратын құралдарға және басқаларға бөлінеді.

#### **6. Жарықтың әсерінен қорғауды талап ететін дәрілік заттарды сақтау ерекшеліктері**

25. Жарықтың әсерінен қорғауды талап ететін дәрілік заттарға мыналар жатады: антибиотиктер, галенді препараттар (өсімдік шикізатынан жасалған тұнбалар, экстракттар, концентраттар), дәрілік өсімдік шикізаты, орган препараттары, витаминдер мен витаминді препараттар, кортикостероидтар, эфир майлары, майлы майлар, ашылған препараттар йодты - және бромды сутегі қышқылдары тұздары, галогенді ауыстыратын қосындылар нитро- және нитроқосындылар, нитраттар, нитриттер, аминді- және амидоқосындылар, фенольді қосындылар, туынды фенотиазин (1 қосымша).

26. Жарықтың әсерін сезінгіш дәрілік заттарды жарықтан қорғау материалдары ыдыстарында (қызғылт шыны ыдыста, алюминийден жасалған немесе полимер материалдарынан жасалған қара, қоңыр немесе қызғылт түстерге боялған металды ыдыстарда) жарықтың өтуінен қорғалған есіктері тығыз қараңғы үй-жайда немесе шкафтарда сақтау қажет.

27. Жарықты аса сезінгіш дәрілік заттарды (күміс нитраты, күміс препараты, прозерин, физостигмин салицилаты және басқасы) сақтау үшін шыны ыдысқа жарық өткізбейтін қара қағаз жапсырып, іш жағы қара бояумен боялып нығыз жабылған шкафқа орналастырады.

Ескерту: Жарықтың әсеріне мұқтаж дәрілік заттарды (ашытылған темір препараттары, феррамидттер) сыйымдылығы шағын, ашық түсті шыны ыдысқа жарық жерде сақтайды. Тікелей күн сәулелерінің әсеріне жол беріледі.

## **7. Ылғалдан қорғауды талап ететін дәрілік заттарды сақтау ерекшеліктері**

28. Ылғалдан қорғауды талап ететін дәрілік заттарға мыналар жатады: гигроскопикалық заттар мен препараттар (калий ацетаты, құрғақ экстракттар, дәрілік өсімдік шикізаты, гидролиздейтін заттар, азот, азотты галогенді сутегі және фосфор қышқылдары тұздары, алкалоидтер, металорганикалық қосындылардағы натрий тұздары, гликозидтер, антибиотиктер, ферменттер, құрғақ органикалық препараттар), суда жеңіл еритін заттар ретінде нормативтік құжаттар бойынша сипатталатын дәрі-дәрмек заттары, сондай-ақ нормативтік құжаттарда белгіленген шектен аспайтын ылғал сақтайтын дәрі-дәрмек заттары (2 қосымша).

29. Судың атмосфералық буларының әсерінен қорғауды талап ететін дәрілік заттарды құрғақ, салқын жерде судың буларын өткізбейтін материалдармен тығыз тығындалған ыдыста (шыны, металл, алюминий фольгасы, қалыңдатылған пластмасса ыдыстарында) сақтау қажет.

30. Гигроскопикалық қасиеттері байқалған дәрілік заттарды (2 қосымшада көрсетілген\*) құрғақ үй-жайда герметикалық тығындалған, бетіне парафин құйылған шыны ыдыста сақтау керек. Осындай дәрілік заттар бар ыдысты жабу кезінде мойны мен тығынын мұқият сүрту қажет.

31. Осы топтағы дәрілік заттарды полимер пленкасынан жасалған орауда, ал ол бұзылған жағдайда шыны немесе металл ыдысқа салып сақтау қажет.

32. Осы топтағы дәрілік заттар арасында күйдірілген гипс және ұнтақтағы горчица сияқты препараттарды сақтауды ұйымдастыру ерекше көңіл бөлуді қажет етеді, олар ылғалды жұтқан кезде ұсақ аморфттық ұнтақтан ұсақ түйіршіктерге айналады, өздерінің сапасын жоғалтып, медициналық мақсатта қолдану үшін жарамсыз болып шығады. Бүлінуді болдырмау үшін:

1) күйдірілген гипсті жақсы жабылған ыдыста (тығыз шегеленген ағаш жәшіктерде немесе іші полиэтилен пленкаларымен жабылған бөшкелерде);

2) горчицаны (ұнтақты) герметикалық жабылған қалайы банкілерде;

3) горчичниктерді жылтыр қағазбен немесе полиэтилен пленкасымен оралған пачкілерде сақтау керек, оларды тығыз тығындалған ыдыстарға (ішіне полимер пленкалары жапсырылған картон қораптары) салып қояды.

## **8. Ұшпа заттардан тұратын дәрілік заттарды сақтау ерекшеліктері**

33. Ұшып кетуден қорғауды талап ететін дәрілік заттарға мыналар жатады:

1) өздігінен ұшып кететін заттар (3 қосымша);

2) ерітетін ұшпа заттардан тұратын дәрілік препараттар (спирт тұнбалары, сұйық спирт қосындылары, қою экстракттар);

3) ұшпа заттардың ерітінділері мен қоспалары (эфир майлары, аммиак,



формальдегид, хлорсутегі ерітінділері 13 проценттен астам, фенол, түрлі қоспадағы этил спирті және басқасы);

4) эфир майлары бар дәрілік өсімдік шикізаты;

5) кристалдандырылған суы - кристаллогидраттары бар дәрі-дәрмек препараттары (4 қосымша);

6) ұшпа өнімдер (йодоформ, сутегі пероксиді, Б хлорамині, натрий гидрокарбонаты) құрылуына байланысты ыдырайтын дәрі-дәрмек заттары;

7) ылғал сақтаудың төменгі шегі нормативтік құжатта белгіленген дәрі-дәрмек заттары (магний сульфаты, натрий сульфаты және тағысын тағылар).

34. Ұшпа заттардан тұратын дәрілік заттарды салқын жерде, ұшып кешетін материалдар заттары үшін өткізбейтін герметикалық тығындалған ыдыста (шыны, металл, алюминий фольгасы) сақтау қажет.

35. Ұшпа заттардан тұратын дәрілік заттарды орау, тығындау нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес келетін ыдыста жүзеге асырылады.

#### **9. Кристаллогидраттарды сақтау ерекшеліктері**

36. Кристаллогидраттардың дәрілік субстанциялары және дәрілік заттың балк-өнімі ауаның салыстырмалы ылғалдылығына байланысты заттардың гигроскопикалық қасиеттері сияқты желмен ұшатын қасиеттерімен де байқалуы мүмкін. Сондықтан оларды салқын жерде ауаның 50-65 процент салыстырмалы ылғалдылығы жағдайында герметикалық тығындалған шыны, металл немесе қалың қабырғалы пластмасса ыдыстарында сақтау керек (4 қосымша).

*Ескерту: 36-тармаққа өзгертулер енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

#### **10. Жоғары температура әсерінен қорғауды талап ететін дәрілік заттарды сақтау ерекшеліктері**

37. Жоғары температура әсерінен қорғауды талап ететін дәрілік заттар қатарына мыналар жатады (5 қосымша):

1) ұшып кетуден қорғауды талап ететін дәрілік заттар тобы (осы Ереженің 8-ші тарауы);

2) жеңіл балқитын заттар (суппозиторийлер);

3) бактериялық препараттар (вакциналар, егетін препараттар, анатокситтер және басқасы);

4) антибиотиктер;

5) органикалық препараттар;

6) гормональды препараттар;

7) витаминді препараттар;

8) гликозидтерден тұратын препараттар,

- 9) медициналық майлар мен майлар;  
10) майлы негіздегі майлар.

38. Жоғары температурадан қорғауды талап ететін дәрілік заттарды бөлме температурасында (+25 ° C), салқын (+8 - +18 ° C) сақтау қажет. Кейбір жағдайларда сақтаудың неғұрлым төмен температурасы (0' +10'C) талап етіледі, бұл этикеткада немесе препаратты қолдану жөніндегі Ережеде көрсетілген (6 қ о с ы м ш а ) .

*Ескерту: 38-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

39. Бактериялық препараттарды тұтынушылық орауда атаулары, сериялары бойынша олардың жарамдылық мерзімдерін ескере отырып орауда немесе қолдану жөніндегі Ережеде көрсетілген температурада бөлек сақтау керек. Сақтау процесінде оларды 3 айда кемінде бір рет визуальдық байқаудан өткізіп о т ы р у қ а ж е т .

*Ескерту: 39-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

40. Антибиотиктерді егер этикеткаларда немесе қолдану жөніндегі Ережеде басқаша көрсетілмесе, тұтынушылық орауда сақтау қажет.

*Ескерту: 40-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

41. Органикалық препараттарды егер этикеткаларда немесе қолдану жөніндегі Ережеде басқаша көрсетілмесе, жарықтан қорғалған, салқын және құрғақ жерде 0+15' температурада сақтау керек.

## **11. Төмен температура әсерінен қорғауды талап ететін дәрілік заттарды сақтау ерекшеліктері**

42. Төмен температура әсерінен қорғауды талап ететін дәрілік заттар қатарына қатқаннан кейін физикалық-химиялық жай-күйі өзгертін және одан кейінгі жерде бөлме температурасына дейін жылыған кезде қалпына келмейтін дәрілік-заттар жатады (7 қосымша).

43. 40 процент формальдегид (формалин) ерітіндісін +9'C-ден төмен емес температурада сақтау керек. Тұнба пайда болған ретте ерітіндіні бөлме температурасында ұстайды, бұдан кейін ерітіндіні еппен құйып алып іс жүзіндегі формальдегидке сәйкес пайдаланады.

44. Мұзды сірке суы қышқылды +9'C-ден төмен емес температурада сақтау керек. Тұнба пайда болған жағдайда қышқылды бөлме температурасында тұнба

ерігенге дейін ұстайды. Егер тұнба ерімеген жағдайда қышқылдың сұйық бөлігін құйып алып, препараттағы іс жүзіндегі сірке суы қышқылына сәйкес пайдаланады.

45. Медициналық майлы майларды +10С-дан төмен емес температурада сақтау талап етіледі. Тұнба пайда болған жағдайда оларды бөлме температурасында ұстайды, олардың нормативтік құжаттаманың барлық талаптарына сәйкес келуін реттеп тексереді.

## **12. Қоршаған ортадағы газдар әсерінен қорғауды талап ететін дәрілік заттарды сақтаудың ерекшеліктері**

46. Қоршаған ортадағы газдар әсерінен өзгертін дәрілік заттар топтарына  
м ы н а л а р ж а т а д ы :

1) ауа ксислородына әсерленгіш заттар:

шектеусіз сутегі аралық байланыстары бар алифаттық қатардағы, шектеусіз сутегі аралық байланыстары бар жанама алифаттық топтардағы циклдық заттар, фенольдық, полифенольдық, морфин және оның ауыстырылмаған гидроксильді топтары бар туынды заттар, құрамында шайыры бар гетерогенді және гетероциклдық қосындылар, ферменттер мен органикалық препараттар;

2) ауаның көмірқышқыл газымен әсерленгіш заттар:

сілтілік металдар тұздары мен әлсіз органикалық қышқылдар (мысалы, барбитал-натрий, гексенал және басқасы), құрамында көп атомдық аминдері бар препараттар (мысалы, эуфиллин), магний оксиді мен магний пероксиді, натрий гидроксиді, калий гидроксиді және басқалар (8 қосымша).

47. Газдардың әсерінен қорғауды талап ететін дәрілік субстанциялардың және дәрілік заттардың балк-өнімдерінің газ өтпейтін материалдар мен герметикалық тығындалған, мүмкіндігінше лық толтырылған ыдыста сақтау керек.

*Ескерту: 47-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

48. Ауа ксислородымен жеңіл қышқылданатын дәрілік субстанциялардың және дәрілік заттардың балк-өнімдерінің құрғақ үй-жайда герметикалық тығындалған, парафин құйылған шыны ыдыста сақтау керек.

*Ескерту: 48-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

49. Барбитуралы қышқылдардың натрий тұздарын сақтауға жағдай жасауға, дәрілік субстанцияларды және дәрілік заттардың балк-өнімдерін ерекше назар аудару қажет, оларды герметикалық тығындалған, парафин құйылған судың атмосфералық булары мен көмір қышқылы газын өткізбейтін материалдары бар  
ы д ы с т а с а қ т а у к е р е к .

*Ескерту: 48-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

### **13. Иісі бар және бояйтын дәрілік заттарды сақтау ерекшеліктері**

50. Иісі бар дәрілік заттар тобын ұшатын препараттар сияқты іс жүзінде ұшпайтын, күшті иісі бар заттар мен препараттар құрайды (9 қосымша).

51. Иісі бар дәрілік заттардың дәрілік субстанциялары мен олардан дәріханаларда дайындалған дәрілік нысандарды герметикалық жабылған, иіс өткізбейтін ыдыста атаулары бойынша бөлек сақтау керек.

*Ескерту: 51-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

52. Бояйтын дәрілік заттар тобына әдеттегі санитарлық-гигиеналық өңдеу мен жуылмайтын ыдыста, тығын құралдарында, жабдықтар мен басқа да заттарда боялған із қалдыратын заттар, олардың ерітінділері, қоспалары, препараттары және тағы басқасы жатады (10 қосымша).

53. Бояйтын заттардың дәрілік субстанцияларын тығыз тығындалған ыдыста арнайы шкафта атаулары бойынша бөлек сақтау қажет. Әрбір атауға арналған бояйтын заттармен жұмыс істеу үшін арнайы весочкалар, ступкалар, басқа да керек-жарақтар бөлінуі керек. Бояйтын заттардың дәрілік субстанцияларынан дәріханаларда дайындалған дәрілік нысандар тығыз тығындалған ыдыста бөлек с ө р е д е с а қ т а л у ы т и і с .

*Ескерту: 53-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

### **14. Дайын дәрілік заттар мен дайындалған дәрілік нысандарды дәріханаларда сақтау ерекшеліктері**

*Ескерту: 14-тараудың атауы жаңа редакцияда жазылды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

54. Таблеткаларды, көпіршік таблеткалар мен ашытқыны сақтау құрғақ, егер бұл қажет болса, жарықтан қорғалған жерде жүзеге асырылады.

55. Эфир майларынан тұратын таблеткіленген дәрілік заттарды ыдысқа тығындамас бұрын оларды ГОСТ 9569 бойынша БП-1-25 немесе БП-5-28 таңбалы парафиндендірілген қағазға орау керек.

56. Инъекцияға арналған дәрілік нысандарды, егер орамда немесе Тұтынушыларға арналған дәрілік затты қолдану жөніндегі нұсқаулықта (қосымша құжат) нұсқаулар көрсетілмеген болса, салқын, жарықтан қорғалған

жерде ыдыстың ерекшеліктерін (сынғыштығын) ескере отырып, сақтау үй-жайларында бөлек стеллажда, материалдық шкафтарда бөлек сөреде сақтау к е р е к .

*Ескерту: 56-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

57. Сұйық дәрі-дәрмек нысандары (шырындар, тұнбалар, эфир, хлороформ оның ішінде, дәріханада дайындалған) герметикалық тығындалған ыдысқа салқын, жарықтан қорғалған жерде сақталады.

*Ескерту: 57-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

58. Плазма ауыстырғыш және дезинфекциялайтын ерітінділер 0-ден 4+О'С-ға дейінгі температурада жарықтан қорғалған оқшау жерде сақталады. Кейбір жағдайларда егер бұл препараттың сапасына әсер етпесе, ерітіндінің қатуына жол беріледі.

59. Экстракттар парафин құйылған, жақсы тығындалған шыны ыдыста с а қ т а л а д ы .

*Ескерту: 59-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

60. Майларды, линименттерді салқын, жарықтан қорғалған жерде нығыз тығындалған ыдыста сақтайды. Қажет болған жағдайда сақтау шарттарын қасиеттеріне, енетін ингредиенттеріне байланысты біріктіріп отырады. Мысалы, ұшатын және термолабильді заттардан тұратын препараттарды +10С-дан аспайтын температурада сақтайды.

61. Суппозиторийлерді сақтау құрғақ, салқын, жарықтан қорғалған жерде жүзеге асырылуы тиіс.

62. Аэрозольді ораулардағы препараттарды сақтау құрғақ, жарықтан қорғалған, оттан және жылыту аспаптарынан алшақ жерде жүзеге асырылуы қажет. Аэрозольді орауларды соққылар мен механикалық бүлінуден қорғау керек .

*Ескерту: 62-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

62-1. Барлық дайын дәрілік заттар түпнұсқа орамға салынуы және сыртында заттаңбамен (таңбаламамен) белгіленуі тиіс.

*Ескерту: 62-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

#### **15. Дәрілік өсімдік шикізатын сақтау ерекшеліктері**

63. Дәрілік өсімдік шикізатын құрғақ, ауасы таза үй-жайда жақсы жабылған ы д ы с т а :

дәріханаларда - шыны, металл ыдыстарда, қақпағы бар жәшіктерде; қоймаларда - түктерде немесе жабылған жәшіктерде, стеллаждарда сақтау қ а ж е т .

Кесілген шикізат талшықты қаптарда, ұнтақтар - қосақталған қаптарда (ішкісі - қағаз, көп қабатты, сыртқысы - талшықты қаптарда) сақтайды.

64. Эфир майларынан тұратын дәрілік өсімдік шикізатын жақсы тығындалған ыдыста оқшау сақтайды. Андыз түбірлерін, кориандр мен арша жемістерін, арник пен жөке гүлдерін хлороформмен қабаттастырып, осы топтағы қалған шикізатты хлороформсыз сақтайды, өйткені ол эфир майларының ұшып кетуіне әсерін тигізеді.

65. Гигроскопикалық қасиеттері бар шөптерді, жапырақтарды, жемістер мен түбірлерді герметикалық тығындалған және қажет болған жағдайда парафин құйылған (жалбыз жапырақтары, бүйрек шайы, тікенек түбірі) шыны немесе металл ыдыста сақтайды.

66. Кептірілген жемістерді сақтау кезінде оларды қойма кеміргіштерінен сақтау үшін жемістері бар жәшікті хлороформды сауыттармен араластырады, хлороформ буларының ұшып кетуі үшін олардың тығындарына түтікшелер енгізіледі. Хлороформды олардың ұшып кетуіне қарай қосады.

67. Өсімдік қосындыларын дәрілік заттарды сақтаудың жалпы ережелерін қолдана отырып сақтайды.

68. Дәрілік өсімдік шикізатын нормативтік құжаттама талаптарына сәйкес дүркін-дүркін бақылап отыру қажет. Қалыпты бояуын, иісін жоғалтқан және ықпал жасайтын заттарды талап ететін, сондай-ақ көгерген шөптерді, түбірлерді, түбіршектерді, ұрықтарды, тұқымдарды жарамсыз деп есептейді. Қойма кеміргіштері болған жағдайда көгеру дәрежесіне байланысты шикізатты жарамсыздандырады немесе қайта өңдеу мен бақылаудан кейін кәдеге жаратады.

69. Сақтау кезінде жүрек гликозидтары бар дәрілік өсімдік шикізатына айрықша назар аударылады. Бұлар үшін неғұрлым қатаң сақтау мерзімдері тағайындалады және биологиялық белсенділігін міндетті түрде қайта бақылау мақсаты көзделеді.

70. Улы және күшті әсер ететін дәрілік өсімдік шикізатын құлып салып жеке үй-жайда немесе бөлек шкафта сақтайды (11 қосымша).

70-1. Бөлшектеп жиналған дәрілік өсімдік шикізаты дәрілік өсімдік шикізатын сақтау ерекшеліктері мен орамда және Тұтынушыларға арналған дәрілік затты қолдану жөніндегі нұсқаулықта (қосымша құжат) көрсетілген сақтау шарттары сақтала отырып, сақтайды.

*Ескерту: 70-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

#### **16. Дезинфекциялайтын құралдар**

71. Дезинфекциялайтын құралдарды герметикалық тығындалған ыдыста, жарықтан қорғалған, құрғақ, салқын жерде, оқшау үй-жайда, дәрілік заттар сақталған үй-жайлардан пластмасса, резина және металл бұйымдарынан, дәріхананың өндірістік үй-жайларынан алшақ сақтайды.

#### **17. Резеңке бұйымдары**

72. Резеңке бұйымдардың сапасын сақтау үшін мыналарды:

1) Жарықтан, әсіресе тіке күн сәулелерінен ауаның жоғары (+20' С-дан астам) және төменгі (Р-ден төмен) температурада; ауа ағынынан (өтпе желден, механикалық вентиляциядан); механикалық бүлінуден - жаншылудан, иілуден, оралудан, созылудан және тағы басқадан қорғауды;

2) кебуден, өзгеруден және түрін өзгертуден сақтау үшін кемінде 65 процент салыстырмалы ылғалдылықты;

3) мынадай заттардың: йодтың, хлороформның, хлорлы аммонийдің, лизолдың, формалиннің, қышқылдардың, органикалық ерітінділердің, майлайтын майлардың, сілтілердің, дезинфекциялайтын құралдардың, нафталиннің әсерінен оқшаулауды;

4) жылыту аспаптарынан алшақ (кемінде 1 метр) сақтау шарттарын қамтамасыз ету керек.

73. Резеңке бұйымдарын сақтау үй-жайлары күнгей бетте емес қараңғы немесе қараңғыланған жартылай жертөлелі үй-жайларда орналастырылуы қажет. Құрғақ үй-жайларда жоғары ылғалдылықты (60-65 процент) ұстау үшін 2 процент карболл қышқылы су ерітіндісі бар сауыттар қою және еденді дүркін-дүркін сумен дымқылдандырып отыру ұсынылады.

74. Сақтайтын үй-жайларда, шкафтарда резеңкенің түрін сақтауға жәрдемдесетін аммоний көмір қышқылы бар шыны сауыттар қою ұсынылады.

*Ескерту: 74-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

75. Сақтайтын үй-жайларда резеңке бұйымдарын орналастырған жағдайда оның бүкіл көлемін толық пайдалану қажет. Бұл басы артық ауа кислородының зиянды әсерінен сақтайды. Алайда резеңке бұйымдарын (тығындардан басқа)

бірнеше қабатпен салуға болмайды, өйткені төменгі қабаттардағы заттар жаншылады және жайылып кетеді.

Сақтау үй-жайларында зауыт орамындағы резеңке бұйымдарды сақтауға болады. Зауыт орамы бұзылған кезде резеңке бұйымдар арнайы жабдықталған материал шкафтарда, жәшіктерде, сөрелерде, стеллаждарда сақталады.

*Ескерту: 75-тармаққа өзгертулер енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

76. Резеңке бұйымдарын сақтауға үй-жайлар, шкафтармен, жәшіктермен, сөрелермен, стеллаждармен, блоктармен, еркін қол жеткізілетін ілу тұғырықтарымен және басқа мүкәмәлмен жабдықталуы қажет. Резеңке бұйымдарын сақтауға арналған шкафтардың тығыз жабылатын есіктері болуы қажет ал ішкі жақ беті өте жұмсақ болуға тиіс. Шкафтардың ішкі құрылымы оларда сақталатын резеңке бұйымдарының түрлеріне байланысты мына мақсаттарға:

1) резеңке бұйымдарын жатпалы қалыпта (буждар, катетерлер, мұз түйіршіктері, қолғаптар және сол сияқтылар) сақтауға арналған шкафтар оларда заттарды бүкіл ұзына бойы, еркін, иілмейтіндей, оралмайтындай және тағы солай орналастыруға болатын жылжымалы жәшіктермен жабдықталады;

2) бұйымдарды ілінген қалыпта (бұраулар, зонттар, су түтіктері) сақтайтын жәшіктер шкаф қақпағының астында орналасқан ілгіштермен жабдықалады. Ілгіштер оған ілінген заттармен бірге алынатындай болуы керек.

*Ескерту: 76-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

77. Сақтаудың ерекше шарттарын талап ететін резеңке бұйымдарының кейбір түрлерін сақтауға ерекше көңіл бөлу керек. Бұл талаптар:

1) төсегіштерді, жылытқыш грелкаларды, мұзды қабықтарды сәл үрлеп сақтау ұсынылады, резеңке түтікшелері соңғы жағына енгізілген тығындармен бірге сақталады;

2) аспаптардың алынатын резина бөліктері басқа материалдан жасалған бөліктерден бөлек сақталуы қажет;

3) атмосфералық факторларды ерекше сезінгіш бұйымдарды (созылғыш катетерлер, буждар, қолғаптар, саусаққа кигіштер, резеңке бинттер) тығыз жабылған қораптарда сақтайды. Резеңке бинттері бүкіл ұзындығы бойынша тальк себілген шиыршықталған күйде сақталады;

4) резеңкелендірілген матаны (бір жақты және екі жақты) 69-шы тармақта көрсетілген заттардан оқшау, арнаулы тұғырларға ілінген рулондарда көлбеу күйде сақтайды. Резеңкелендірілген матаны стеллаждардың жұмсақ сөрелерінде



5 қатардан асырмай жатқызылған күйде сақтауға болады;

5) созылғыш лак бұйымдарын (катетерлерді, буждарды, зонттарды) резеңкеге карағанда құрғақ үй-жайда сақтайды. Ескіру белгісі бірсыпыра жұмсаруы, үстіңгі желімінің ашылуы болып табылады. Мұндай бұйымдар жарамсыз деп танылады.

78. Резеңке тығындары оларға қолданылатын техникалық шарттар талаптарына сәйкес оралған күйде сақталуы қажет.

79. Резеңке бұйымдарын дүркін-дүркін қарап тұру қажет. Оралымдылығын жоғалта бастаған заттар техникалық шарттар талаптарына сәйкес дер кезінде қалпына келтірілуі тиіс.

80. Резеңке қолғаптарды, егер олар қатая бастаса, жабысып қалса және шетін күйге түссе, 5 процент жылы аммиак ерітіндісіне жазбай салып қояды, бұдан кейін қолғаптарды өкіл, 5 процент глицерин ерітіндісі бар жылы (+40 +50'C) суға батырып қояды. Қолғаптар қайтадан бұрынғы қалпына түседі.

### **18. Пластмасса бұйымдары**

81. Пластмассадан жасалған бұйымдарды ауасы тазаланып қараңғы, салқын үй-жайда бөлме температурасында, жылыту жүйелерінен кемінде бір метр алшақтықта сақтау қажет. Үй-жайда ашық жанатын от, ұшпа заттардың булары болмауы қажет. Электр аспаптары мен ажыратқыштар ұшқынға қарсы (өртке қарсы) түрде дайындалуы қажет. Целлофан, целлулоид, амин қабатты бұйымдарды және басқа бұйымдар сақталатын үй-жайда ауаның 65 проценттен аспайтын салыстырмалы ылғалдылығын сақтау керек.

### **19. Таңу құралдары мен қосалқы материал**

82. Таңу құралдарын құрғақ желдетілетін үй-жайда іші ашық бояумен боялған шкафтарда, жәшіктерде, стеллаждарда және тұғырықтарда сақтайды, олар таза ұсталуы қажет. Таңу құралдары қойылған шкафтарды дүркін-дүркін 0,2 процент хлорамин ерітіндісімен немесе хлорлы әкпен сүртіп отырады.

83. Стерильденген таңу материалдары (бинттер, дәке салфеткалары, мақта) зауыттық орауда сақталады. Оларды бірінші ашылымдағы орауда сақтауға болмайды.

84. Стерильденбеген таңу материалдары (мақта, дәке) тығыз қағазға немесе түктерге (қаптарға) салып, стеллаждарда немесе тұғырықтарда сақтайды.

85. Қосалқы материалды (фильтрлейтін қағазды, қағаз капсулдарын және басқасын) өнеркәсіптік орауда құрғақ желдетілетін үй-жайларда, жеке шкафтарда гигиеналық қатаң тәртіпте сақтау қажет. Өнеркәсіптік орау ашылғаннан кейін (қағаз капсулдары және басқасы) бөлшектелген немесе қалған материалдарды полиэтилен, қағаз пакеттерде немесе крафт-қағаз қаптарда сақтау ұсынылады.

### **20. Медициналық бұйымдар**

86. Хирургиялық аспаптар мен басқа да металл бұйымдарын жылытылатын құрғақ үй-жайларда бөлме температурасында сақтау керек. Сақтау үй-жайларындағы температура мен ауаның салыстырмалы ылғалдылығы күрт ауытқымауы қажет. Салыстырмалы ауа ылғалдылығы 60 процентпен аспауға тиіс. Ылғалдылығы жоғары климат аймақтарында сақтау үй-жайындағы салыстырмалы ауа ылғалдылығы 70 проценттен аспауы керек. Бұл жағдайда медицина бұйымдарының сапасын бақылау айына кемінде бір рет жүргізілуі қажет.

87. Коррозияға қарсы майлаусыз алынған хирургия құралдары мен басқа да металл бұйымдарын нормативтік құжаттама талаптарына сәйкес вазелиннің жұқа қабатымен майлап қояды. Майланған құралдар жұқа парафин қағазына оралып сақталады.

88. Хирургиялық құралдарда оларды қарау, сүрту, майлау және тазалау кезінде коррозияның пайда болуына жол бермеу үшін оларды қорғалмаған және дымқыл қолмен ұстауға болмайды. Барлық жұмысшы құралды дәке салфеткасымен, пинцетпен ұстап жүргізу қажет.

89. Кесетін құралдарды (скальпельдер, пышақтар) тотығу мен өтпей қалуды болдырмау үшін жәшіктердің немесе пеналдардың арнаулы ұяларына салған күйде сақтайды.

90. Хирургиялық құралдар атаулары бойынша жәшіктерде, шкафтарда, қақпақтары бар қораптарда оларда сақталған құралдардың атаулары көрсетіліп сақталуы керек.

91. Әсіресе ораусыз сақталатын құралдар механикалық бүлінулерден қорғалуы керек, ал өткір кесетін детальдар қағазға оралып іргелес заттардың жанасуынан қорғалуға тиіс.

92. Хирургия құралдары мен басқа да металл бұйымдарын суық жерден жылы жерге ауыстырғанда оларды сақтау үшін өңдеуді (сүрту, майлау) және орналастыруды құралдардың "тершігені" аяқталғаннан кейін жүргізу қажет.

93. Металл бұйымдарын (шойыннан, темірден, қалайыдан, мыстан, жезден және басқасынан жасалған) сақтау құрғақ және жылытылатын үй-жайларда жүргізілуі қажет. Бұл жағдайда мыс (жез), нейзильберлі және қалайы заттарын майламаса да болады.

94. Боялған темір бұйымдарында тот басу пайда болған жағдайда олар алынып тасталады және бұйымға бояу қайта жағылады.

95. Күміс және нейзильберлі құралдардың үстіңгі жағы қарайған жағдайда резеңкемен, күкіртпен және күкірті бар қоспалармен бірге сақтауға болмайды.

96. Хирургиялық аспаптарды жаппай, сондай-ақ дәрі-дәрмектермен және резеңке бұйымдармен бірге сақтауға үзілді-кесілді тыйым салынады.

## **21. Медициналық сүліктер**

97. Медициналық сүліктерді сақтауға арналған үй-жайлар жарық болуы қажет және оларда дәрі-дәрмек иісі болмауы керек. Температураның күрт ауытқуына жол бермеуге тиіс, өйткені бұдан сүліктер өліп қалады.

98. Сүліктерді дәріханаларда 50-100 сүлікке арналған 3 литр суға есептелген мойны кең шыны сауыттарда ұстау қажет. Сүліктердің таралуына жол бермеу үшін сауытты тығыз бөз салфеткамен немесе қос қабатты дәкемен жабады және жіппен немесе резеңкемен буып тастайды.

99. Сүліктерді сақтауға арналған су таза болуы қажет, онда хлор, пероксид қосындылары, ауыр металдар тұздары, механикалық ластану болмауы қажет, бөлме температурасы сақталуға тиіс. Сауыттағы суды күн сайын ауыстырып отыру қажет, бұл үшін оны күн ілгері қолданудан екі тәулік бұрын дайындап қойған жөн. Суды ауыстырған жағдайда сауыт қабырғаларын іш жағынан шаяды, бұдан кейін ыдыстың мойнын дәкемен жабады және суды сол арқылы құйып алады. Сауытқа 1/3 банкі таза су құяды. Сүліктерді ұстаған кезде барынша тазалық сақтау талап етіледі, оларды иісі бар және улы заттармен қатар қоюға болмайды. Сүліктер ауырған жағдайда (енжарлық) суды күніне екі рет ауыстырады.

## **22. Дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды сақтаудан кейін пайдалануға дайындаудың жалпы ережелері**

100. Барлық "ангро өнімі" дәрі-дәрмек заттары олармен жұмыс істеудің алдында араластырылуға тиіс. Жоғары және қабырға қабаттарындағы дәрі-дәрмек заттарының қабаттарын оның басқа бөліктерімен араластыруға ерекше көңіл бөлінуі қажет.

101. Атмосфералық ылғалдың сорбциясынан немесе сорбциясыздығынан немесе ингредиенттердің (гидролиз, қышқылдану, фотодиструкция және тағысын тағылар) химиялық ыдырауынсыз ерітіндінің ұшып кетуінен пайда болған әрекетшіл заттар құрамының өзгеруіне байланысты, оларды жартылай фабрикаттарға немесе дайын дәрілік заттарға қайта өңдеу кезінде дәрілік заттардағы әрекетшіл заттардың нақты құрамына қайта есептеуге жол беріледі.

102. Металл бұйымдарын ораудан босатып, майлаудан тазалау керек.

103. Полимер (резеңке және пластмасса) бұйымдарын қолданылып жүрген әдістемелік Ережелерге сәйкес санитарлық-гигиеналық қайта өңдеп отыру керек.

## **23. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға арналған ыдысқа қойылатын талаптар**

104. Дәрілік заттарды нормативтік құжаттама талаптарына сәйкес келетін (тұтыну, топтық, көліктік) ыдыста сақтап, тасымалдау қажет.

105. Тұтыну ыдыстары мен оны тығындау құралдарының барлық түрлері нормативтік құжаттама талаптарына сәйкес дәрілік заттардың қасиеттеріне,

мақсаты мен мөлшеріне байланысты таңдалуы қажет. Тығындау материалының дәрілік заттарға сәйкес келуіне ерекше назар аударылады.

106. Тығындау материалы бірізділігі, тазалығы мен басқа да сапалары бойынша нормативтік құжаттама талаптарына сәйкес келетін сынақтан өткізілуі қажет.

107. Өнеркәсіп өнімін бөлшектеп өлшеу кезінде полимер пленкаларына немесе қағазға алғашқы оралған орауларды алдын-ала топтары жинау қажет, бұлар ылғал ауысудан, бу ауысудан немесе атмосферадағы газ ауысуынан қорғалған екінші орауларға (полимер пленкаларынан жасалған пакеттер, іші полимермен жабылған картон қораптары және басқасы) оралады.

108. Ұшпа, желге шалдыққыш, гигроскопикалық заттардан тұратын дәрілік заттар тығындармен немесе нығыздалған элементтері бар жапқышты комплектіде бұралатын қақпақшаларымен тығындалған банкілерге немесе сауыттарға оралады. Бұдан кейін олар бір атаудан асырылмай көлік ыдысына (жәшік, қорап, барабан және басқасы) салынады.

109. Таблеткаларды, ашытқыны немесе капсулдарды амортизаторы бар тығындары жоқ ыдыстарға тығындаған кезде тығыздаушы амортизаторлар салынуы қажет.

110. Дербес ораусыз таблеткалар, ашытқылар, ұнтақтар кейіннен қаңылтыр, пластмасса банкілеріне немесе картон қораптарына салынатындай полиэтилен пакеттеріне оралуы қажет.

111. Медициналық сүліктерге арналған ыдыс оларға зиян келтірмеуі тиіс және ауаның қаптал жетуін қамтамасыз етуі керек.

112. Дәрілік заттар салынған тұтыну ыдысы топтық ыдысқа (картон қораптары немесе жиынтықтары, кейіннен орайтын қағазға оралады) буып түйіледі.

113. Көліктік ыдыс буып-түйілген дәрілік заттарды атмосфера қалдықтарының, шаңның әсерінен, күн сәулелерінен, механикалық бүлінулерден сақтауы қажет.

114. Ыдысты, буып-түю және тығындау материалын таңдаған кезде "Дәрілік заттар. Буып-түю, таңбалау, тасымалдау және сақтау" Мемстандарт ГОСТ 17768-90-Е нормативтік құжатын басшылыққа алу керек.

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі  
топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

1 Қосымша

**Жарықтан қорғалатын жерде сақтауға жататын  
дәрілік заттар**

**Тізбесі**

№	Дәрілік заттардың атауы	Сақтаудың қосымша шарттары
1	2	3
1 .		А б а к т а л
2 .	Адреналин гидрохлориды	салқын жер
3 .		А л л а п и н и н
4 .		А к т о в е г и н
5 .	Альдомет	(Метилдофа)
6 .		А м и н а з и н
7 .	Ампициллин	таблеткалары
8 .	Аминокапронды	қышқыл
9 .	Анальгин	(Метамизол)
1 0 .		А н г и с е п т
1 1 .		А н е с т е з и н
1 2 .		А н т и п и р и н
1 3 .		А п р е с с и н
1 4 .	Арпенал	(Метацин)
1 5 .	Атенолол	(Бетакард)
1 6 .		А ц е к л и д и н
1 7 .		А ц е м и н
1 8 .		А э р о в и т
1 9 .		Б е к а р б о н
2 0 .		Б е н з о г е к с о н и й
2 1 .		Б е н з о н а л
2 2 .		Б е п а с к
2 3 .		Б е р о д у а л
2 4 .		Б и л и г н о с т
25 .	Бильтрицид	(Цесол, Цистидид)
26 .	Бромгексин	(Бисольвон, Сольвин)
27 .	Бромизовал	(Бромурал)
2 8 .		Б р о м к а м ф о р а
2 9 .		Б р о м э р г о н
30 .	Бронхо-Мунал	капсулдары
3 1 .		Б у к а р б а н

- 32 . Б у т а д и о н
33. Валидол + 20оС-ден жоғары емес
34. Вентер (Сукралфат)
35. Верапамил (Изоптин, Финоптин)
36. Вибрамицин капсулдары (Доксициклин)
- 37 . В и к а с о л
38. Винпоцетин (Кавинтон)
39. Негізгі висмут нитраты
40. В тобының витаминдері, ұнтақ,  
ампулдар, таблеткалар бөлме температурасы
- 41 . В и т а ф а к о л
42. Вишневский линименті
43. Гарамидин (Гентамицин)
- 44 . Г а с т р о ц е п и н
- 45 . Г е к с а м е д и н
- 46 . Г и д р о к о р т и з о н
47. Гидроперит + 20оС-ден жоғары емес
- 48 . Г и н а л ь г и н
49. Гистидин гидрохлориды
- 50 . Г л а у ц и н
51. Глибенкламид (Манинил)
- 52 . Г л и д е р и н и н
- 53 . Г у м и з о л ь
54. Гутрон (Мидодрин)
- 55 . Г у т т а л а к с
- 56 . Д е к а м е в и т
- 57 . Д е л а г и л
58. Дерматол + 20оС-ден жоғары емес
59. Диазепам (Валиум, Реланиум,  
Седуксен, Сибазон)
- 60 . Д и а з о л и н
- 61 . Д и г а л е н - н е о
- 62 . Д и г о к с и н
- 63 . Д и г и т о к с и н
- 64 . Д и й о д т и р о з и н
65. Диклофенак-натрий (Вольтарен, Диклоберл,  
Диклак, Наклофен, Ортофен, Реводина)
- 66 . Д и м е д р о л
- 67 . Д и м е к о л и н

68.		Д и ф е н и н
69.		Диэтилстильбэстрол
70.	Ибупрофен	(Бруфен, Долгит, Ибусан)
71.		Х л о р э г і
72.	Илозон	(Эритромицин эстолаты)
73.		Индометацин (Метиндол)
74.		К а л и п с о л
75.		К а л и й и о д и д ы
76.		К а л ь ц и й о д и н
77.		К а л ь ц и й ф о л и н а т ы
78.	Инъекцияға арналған майдағы	камфор ерітіндісі
79.		К а р б о п л а т и н
80.	Катапресан	(Гемитон, Клофелин)
81.		К е л ф а п р и н
82.	Кеналог	(Триамцинолон ацетониды)
83.		Аминокапронды қышқыл
84.		А с к о р б и н қ ы ш қ ы л ы
85.	Ацетилсалицилді қышқыл	(Аспирин)
86.		Н и к о т и н қ ы ш қ ы л ы
87.		С а л и ц и л д і қ ы ш қ ы л
88.		Клафоран (Цефотаксим)
89.		Клинорил (Сулиндак)
90.		Клотримазол (Канестен)
91.		К о д е и н
92.		К о д е и н ф о с ф а т ы
93.	Компламин	(Ксантинол никотинаты, Теоникол)
94.		К о р а з о л
95.		К о р г л и к о н
96.	Кордарон	(Амиодарон, Седакорон)
97.		К о р д и а м и н
98.		К о р и з а н
99.	Коринфар	(Адалат, Кальцигард, Кордафен, Кордипин, Нифедипин)
100.	Инъекцияға арналған кортикотропин	+ 20оС-ден жоғары емес
101.		К о т а р н и н х л о р и д ы
102.	Красавка	жапырағы
103.		К р а х м а л
104.		К р и с т е п и н

105. Кромосол аэрозолі (Интал, Ломузол)  
106. Ксилодонт (Лидокаин)  
107. Ксимелин (Ксилометазолин)  
108. К ы з ы л м а й  
109. Ламизил (Тербинафин)  
110. Л е в о м и ц е т и н  
111. Леспенефрил (Леспефлан)  
112. Л и б р а к с  
113. Л и н к о м и ц и н  
114. Лопедиум (Лоперамид)  
115. Магний гидроксиді (Милк оф)  
116. М а ж е п т и л  
117. Н е о м и ц и н д і м а й  
118. М е т а ц и н  
119. Метронидазол (Клион, Метрогил, Трихопол)  
120. Модитен -депо (Флуфеназин)  
121. Морфин гидрохлориды  
122. Мотилиум (Домперидон)  
123. Инъекцияға арналған Мпии (Бинотал)  
124. Н а л о к с о н  
125. Напроксен (Напросин)  
126. Натрий оксипутираты  
127. Наперстянка жапырағы  
128. Н а ф т и з и н  
129. Неомицин сульфаты + 200С-ден жоғары емес  
130. Неробол (Метандиенон)  
131. Низорал (Кетоконазол, Кетозол)  
132. Н и к о т и н а м и д  
133. Нитразепам (Берлидорм)  
134. Нитрофунгин (Хлоронитрофенол)  
135. Нитроксолин (5-НОК)  
136. Ниттифор (Перметрин)  
137. Н о в о к а и н  
138. Н о в о д р и н  
139. Норадреналин гидрохлориды салқын жер  
140. Обзидан (Анаприлин, Пропранолол)  
141. Оксациллинді натрий тұзы  
142. О к с а ф е н а м и д  
143. Окситетрациклин гидрохлориды



1 4 4 .		О к с и т о ц и н
1 4 5 .		О к с и ц и к л о з о л ь
1 4 6 .		О м н о п о н
147.	Омнадрен	(Сустанон-250)
148.	Оранил	(Букарбан, Карбутамид)
149.	Папаверин	гидрохлориды
150.	Палин	(Пипемидий қышқылы, Пимидель)
1 5 1 .		П а м б а
1 5 2 .		П а н з и н о р м
153.	Парацетомол	(Акамол, Ацетаминофен, Дарвал, Калпол, Панадол, Тайленол Э ф ф е р а л г а н )
154.	Парлодел	(Бромокриптин)
155.	Пелентан	(Неодикумарин)
1 5 6 .		П е т а м и н
157.	Пергидроль	+ 20oC-ден жоғары емес, талшық тығынының газ шығаратын түтігі болуы к е р е к
158.	Пергонал	(Минотропин)
1 5 9 .		П и к а м и л о н
160.	Пилокарпин	гидрохлориды
161.	Пипольфен	(Дипразин, Прометазин)
162.	Пирацетам	(Ноотпропил)
1 6 3 .		П и р р о к с а н
1 6 4 .		П л а к с и д о к с
165.	Повидон-йод (Бетадин)	+ 20oC-ден жоғары емес
1 6 6 .		П о л и ж и н а к с
167.	Празозин	(Адверзутен, Пратсиол)
1 6 8 .		П р е д н и з о л о н
1 6 9 .		П р о г е с т е р о н
1 7 0 .		П р о з е р и н
1 7 1 .		П р о п а з и н
1 7 2 .		П р о с и д о л
1 7 3 .		П р о м е д о л
174.	Псорален	ерітіндісі
175.	Ранитидин	(Зантак, Зоран, Ранисан)
1 7 6 .		Р е в и т
177.	Редергин	(Дигидроэрготоксин)

178.		Р е л а д о р м	
179.	Ренитек	(Эналаприл)	
180.		Р е о п и р и н	
181.		Р е т а б о л и л	
182.		Р е ф о р т а н	
183.	Рибоксин	(Инозин)	
184.	Ризаксил	тамшылары	
185.	Римифон	(Изониазид, Тубазид)	
186.	Риностас	Е жэне К	
187.	Ритмонорм	(Пропафенон)	
188.	Рифампицин	(Бенемицин, Рифадин, Рифампин)	
189.		С а л и ц и л а м и д	
190.	Еритін	с а л ю з и д	
191.		С а н о р и н	
192.	Сапарал		салқын жер
193.	Сибелиум	(Флунаризин)	
194.	Синаflan (Синалар, Флуцинар)	майы	салқын жер
195.		С и н е п р е с	
196.	Синоприл	(Лизиноприл)	
197.	Шырындар		салқын жер
198.	Сифлокс	(Цепрова, Ципрофлоксацин, Ципросан, Цифран, Цифлокс, Ципролет)	
199.	Скополамин	гидробромиды	
200.	Соптрим	(Бактрим, Берлоцид, Бисептол, Сульфаметаксазол + триметоприм)	
201.		С п а з м о л и т и н	
202.	Стадаглицин	аэрозолі	
203.	Стугерон	(Циннаризин)	
204.		С у л ь ф о к а м ф о к а и н	
205.		С у п р а в и т	
206.	Тамоксифен	(Зитазониум, Нолвадекс)	
207.		Т а р д и ф е р о н	
208.		Т е н и п о з и д	
209.		Т е о ф и л л и н	
210.		Т е т а ц и н - к а л ь ц и й	
211.		Т е т р а л г и н	
212.	Тетрациклин	гидрохлориды	
213.		Т и е н а м	
214.	Тинидазол	(Тиниб, Фасижин)	

2 1 5 . Т и р е о т о м  
 216. Торекан (Тиэтилперазин)  
 217. Травоген (Изоконазол)  
 2 1 8 . Т р а з и к о р - 2 0  
 219. Триамциналон (Берлокорт, Кенакорт,  
 П о л ь к о р т о л о н )  
 2 2 0 . Т р и о в и т  
 221. Тробицин (Спектиномицин)  
 222. Ультравист (Йопрomid)  
 223. Унипресс (Нитрендипин)  
 224. Фенилсалицилат жақсы тығындалған ыдыс,  
 + 40oC-ден жоғары емес  
 2 2 5 . Ф е н к а р о л  
 226. Феноксиметилпенициллин  
 2 2 7 . Ф е р р о п л е к с  
 228. Физостигмин салицилаты  
 229. Флемоксин (Амоксициллин)  
 230. Флонидан суспензия  
 2 3 1 . Ф о р и д о н  
 232. Формальдегид ерітіндісі (Формалин) + 9oC-ден аспауы керек  
 233. Фортрал (Пентазоцин)  
 234. Френолон (Метофеназат)  
 2 3 5 . Ф у к о р ц и н  
 2 3 6 . Ф у р а г и н  
 2 3 7 . Ф у р а з о л и д о н  
 2 3 8 . Х е ф е р о л  
 2 3 9 . Х л о р г е к с и д и н  
 240. Хинин гидрохлориды, дигидрохлориды,  
 сульфаты жақсы тығындалған ыдыста  
 2 4 1 . Х л о р а ц и з и н  
 242. Хлорбутин салқын жер  
 243. Хлордиазепоксид (Либриум,  
 Х л о з е п и д , Э л е н и у м )  
 2 4 4 . Х л о р п р о т и к с е н  
 2 4 5 . Х о л а г о л  
 246. Гарамидинді целестодерм  
 2 4 7 . Ц е л е с т о н  
 248. Церукал (Метоклопрамид, Реглан)  
 249. Цефалексин (Орацеф, Споридекс)

250. Цефалотин натрий тұзы (Кефлин)  
 251. Цефокситин (Мефоксин)  
 252. Цикловир  
 253. Цистеин  
 254. Ципрофлоксацин  
 255. Цитизин  
 256. Эвитол (Е витамині)  
 257. Эдекс (Алпростадил)  
 258. Алоэ экстракты  
 259. Красавка экстракты  
 260. Левзей экстракты  
 261. Эндрюс - Ансвер  
 262. Эноксапарин  
 263. Эспераль (Дисульфирам)  
 264. Этазол-натрий  
 265. Этамбутол  
 266. Этилморфин (Дионин)  
 267. Этимизол гидрохлориды  
 268. Этинилэстрадиол (Микрофоллин)  
 269. Этионамид + 200С-ден жоғары емес  
 270. Эуфиллин (Аминофиллин)

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
 дәрілік заттардың түрлі  
 топтары мен медициналық мақсаттағы  
 бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

## 2 Қосымша

### Ауа ылғалын сіңіріп алатын дәрілік заттар

#### Тізбесі

№ ! р/с!	Дәрілік заттардың атауы	! Сақтаудың қосымша ! шарттары
1 !	2	3
1.	Амизил	салқын жер
2.	Аминазин ұнтағы, таблеткалар	қараңғы жер
3.	Аммоний	хлориды
4.	Апрессин ұнтағы,	таблеткалар
5.	Ацетилхолин	хлориды

6. Калий бензилпенициллині, натрий тұзы
7. Бутамид ұнтағы, таблеткалар
8. Галаскорбин\* ұнтағы, таблеткалар салқын, қараңғы жер
9. Ганглерон ұнтағы
10. Гексенал салқын, қараңғы жер
11. Глицерин
12. Глюкоза ұнтағы, таблеткалар
13. Горчичниктер қараңғы жер
14. Гризеофульвин ұнтағы, таблеткалар
15. Декамин ұнтағы қараңғы жер
16. Дибазол ұнтағы, таблеткалар қараңғы жер
17. Димедрол\* ұнтағы, таблеткалар қараңғы жер
18. Динезин ұнтағы, таблеткалар қараңғы жер
19. Дипразин ұнтағы қараңғы жер
20. Медициналық желатин\*
21. Изониазид (Римифон, Тубазид) ұнтағы қараңғы жер
22. Имизин\* (Имипрамин) ұнтағы қараңғы жер
23. Калий ацетаты\* қараңғы жер
24. Калия йодиды ұнтағы, таблеткалар қараңғы жер
25. Кальций хлориды\* ұнтағы
26. Кальций сульфаты (Гипс)
27. Карбахолин қараңғы жер
28. Барлық түрдегі квасцалар
29. Фолий қышқылы қараңғы жер
30. Котарнин хлориды қараңғы жер
31. Метилтестостерон
32. Натрий бромиды ұнтағы, таблеткалар қараңғы жер
33. Натрий йодиды қараңғы жер
34. Натрий нитриты
35. Натрий пара-аминосалицилаты (ПАСК-натрий) ұнтағы, түйіршіктер қараңғы жер
36. Натрий салицилаты ұнтағы, таблеткалар қараңғы жер
37. Натрий хлориды ұнтағы, таблеткалар
38. Нафтамон қараңғы жер
39. Неодикумарин\* (Пелентан) қараңғы жер
40. Никодин\* қараңғы жер,

	+ 20oC-ден жоғары емес	
41. Норсульфазол-натрий		қараңғы жер
42. Оксазил		қараңғы жер
43. Оксациллин	натрий	тұзы
44. Оксалидин	ұнтағы,	таблеткалар
45. Окситетрацилин		
	дигидраты, гидрохлориды	қараңғы жер
46. Панкреатин		салқын жер
47. Пантоцид		салқын, қараңғы жер
48. Пентамин	ұнтағы	қараңғы жер
49. Пепсин		+ 20oC-ден + 15oC-ге дейін
50. Пилокарпин	гидрохлориды ұнтағы	қараңғы жер
51. Пиперазин	адипинаты*	ұнтағы,
		таблеткалар
52. Прозерин	ұнтағы, таблеткалар	қараңғы жер
53. Пропазин	ұнтағы, таблеткалар	қараңғы жер
54. Протаргол		қараңғы жер
55. Секуринин	нитрат	ұнтағы,
		таблеткалар
56. Аналық қара күйе		салқын, қараңғы жер
57. Стрептомицин		сульфаты
58. Строфантин К	ұнтағы	салқын, қараңғы жер
59. Сульфацил-натрий (Альбуцид-натрий)		қараңғы жер
60. Танин		
61. Тетрацилин	гидрохлориды	қараңғы жер
62. Тиамин	хлориды, бромиды	металмен байланыссыз
	(B1 витамині ұнтағы, таблеткалар)	қараңғы жер
63. Тиопентал-натрий		салқын, қараңғы жер
64. Тиреоидин		салқын, қараңғы жер
65. Трихомонацид	ұнтағы, таблеткалар	қараңғы жер
66. Байытылған		көмір
67. Фурадонин		қараңғы жер
68. Хиниофон (Ятрен)		қараңғы жер
69. Хлоралгидрат		салқын, қараңғы жер
70. Б хлорамині		салқын, қараңғы жер
71. Целанид	ұнтағы, таблеткалар	қараңғы жер
72. Цитизин		қараңғы жер
73. Қою, құрғақ экстракттар		салқын, қараңғы жер
74. Эметин	гидрохлориды ұнтағы	қараңғы жер

75. Эритромицин

қараңғы жер

76.

Этаминал-натриц

\* Препараттарды герметикалық тығындалған, үстіңгі жағына парафин құйылған шыны ыдыста сақтау керек.

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі  
топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

3 Қосымша

**Ұшып кететін қасиеттері бар  
дәрілік заттар  
Тізімесі**

№ ! р / с !	Дәрілік заттардың атауы	! Сақтаудың қосымша ! ш а р т т а р ы
1 !	2	! 3
1.	Аммиак ерітіндісі	салқын жер
2.	Бромкамфора	қараңғы жер
3.	Йод	қараңғы, салқын жер
4.	Йодокамформ	қараңғы, салқын жер
5.	Камфора	салқын жер
6.	Ментол	қараңғы жер
7.	Метилсалицилат	қараңғы жер
8.	Металды сынап	салқын жер
9.	Тимол	қараңғы жер
10.	Формалин	қараңғы жер, + 9оС-ден аспауы керек
11.	Хлоралгидрат	қараңғы, салқын жер
12.	Эфир майлары	+ 15оС-ден жоғары емес

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі  
топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

4 Қосымша

**Кристаллизацияланған суды жоғалтатын  
дәрілік заттар**

Тізбесі

№ р/с !	Дәрілік заттардың атауы	! Сақтаудың қосымша шарттары
1 !	2	3
1.	Акрихин ұнтағы	қараңғы жер, салқын тығындалған ыдыста
2.	Анальгин ұнтағы, таблеткалар	қараңғы жер
3.	Апаморфин гидрохлориды ұнтағы	қараңғы жер
4.	Бензилпенициллинді новокаин тұзы	қараңғы жер, + 18оС-ден жоғары емес
5.	Викасол ұнтағы,	таблеткалар
6.	Глюкоза ұнтағы,	таблеткалар
7.	Темір тотығы сульфаты	жарық жер
8.	Темір тотығы лактаты	қараңғы жер
9.	Кальцекс	таблеткалары
10.	Кальций	глицерофосфаты
11.	Кальций глюконаты	ұнтағы, таблеткалар
12.	Кальций	лактаты
13.	Барлық түрдегі	квасцалар
14.	Кодеин фосфаты	қараңғы жер
15.	Кодеин	жақсы тығындалған ыдыста
16.	Котарнин хлориды	(Стиптицин)
	ұнтағы	қараңғы жер
17.	Кофеин	ұнтағы
18.	Магний сульфаты	ұнтағы
19.	Жез	сульфаты
20.	Меркаптопурин	(Лейкарин)
21.	Метиленді	көк
22.	Натрий	арсенаты
23.	Натрий гидроцитрат	ұнтағы
24.	Натрий пара-амино-салицилаты (ПАСК-натрий) ұнтағы, таблеткалар	қараңғы жер
25.	Натрий	сульфаты
26.	Натрий тиосульфат	ұнтағы
27.	Натрий	тетрабораты
28.	Натрий фосфаты	салқын жер



29. Натрий цитраты
30. Норсульфазол-натрий салқын жер
31. Рутин ұнтағы қараңғы жер
32. Қорғасын ацетаты ұнтағы
33. Скополамин гидробромиды ұнтағы қараңғы жер
34. Сульгин ұнтағы, таблеткалар
35. Сульфацил-натрий  
(Альбуцид-натрий) ұнтағы құрғақ, қараңғы жер
36. Теофиллин ұнтағы
37. Тиамин бромиды, хлориды ұнтағы металмен байланыссыз,  
қараңғы жер
38. Терпингидрат ұнтағы
39. Уросульфан ұнтағы, таблеткалар құрғақ жер
40. Фтивазид ұнтағы, таблеткалар
41. Хинин сульфаты ұнтағы, таблеткалар қараңғы жер
42. Б хлорамині
43. Мырыш сульфаты ұнтағы
44. Этилморфин гидрохлориды қараңғы жер
45. Эмитин гидрохлориды қараңғы жер

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі  
топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

#### 5 Қосымша

*Ескерту: Қосымша алынып тасталды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі  
топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

#### 6 Қосымша

*Ескерту: Қосымша алынып тасталды - ҚР Денсаулық министрлігі Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы N 89 бұйрығымен (қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз).*

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі

топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

7 Қосымша

**Үсуден сақтауды талап ететін дәрілік заттар**

**Тізбесі**

1. Алмагель суспензиясы
2. Алоэ линименті
3. Адидурекрин майы
4. АТФ (Фосфобинон)
5. Бекотид аэрозолі
6. Беродуап аэрозолі
7. Беротек аэрозолі
8. В а м и н
9. В е р о г р а ф и н
10. В и т о г е п а т
11. Барлық түрдегі гамма-глобулиндер
12. Инъекцияға арналған дезоксикортикостерон триметилацетаты
13. Дибунол линименті
14. Медициналық өт
15. Асқабақ шырыны
16. Барлық түрдегі инсулиндер
17. Барлық түрдегі иммуноглобулиндер
18. К а н е с т е н
19. Липофундин (Интралипид)
20. М а н н и т о л
21. М а м м о т о ц и н
22. М а р а с л а в и н
23. Инъекцияға арналған метилэргометрин ерітіндісі
24. Инъекцияға арналған метронидазол (Клион, Метрогил, Трихопол, Эфлоран) ерітіндісі
25. Оксипрогестерон капронаты
26. Пармидин майы
27. Сутегі пероксиді ерітіндісі
28. Пиперазин адипинат ерітіндісі
29. П е л о и д и н
30. Протамин сульфаты
31. Инъекцияға арналған реопирин (Пирабутол) ерітіндісі
32. Р е о п о л и г л ю к и н
33. Салазопиридазин суспензиясы

34. Сальбутамол аэрозолі
35. Санорин
36. Эйнектүсті дене
37. Сустанк-митте, Сустанк-форте таблеткалары
38. Инъекцияға арналған флуниотразепам (Рогипноль) ерітіндісі
39. Фолликулин
40. Формальдегид (Формалин) ерітіндісі
41. Фосфэстрол (Хонван)
42. Фторфеназин-деканоат (Модитен-депо)
43. Инъекцияға арналған эглонил ерітіндісі
44. Этаден
45. Инъекцияға арналған эргометрин ерітіндісі

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі  
топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

#### 8 Қосымша

### Көмір қышқыл ауамен реттелетін дәрілік заттар

#### Тізбесі

№ ! р/с !	Дәрілік заттардың атауы	! Сақтаудың қосымша ! шарттары
1 !	2	3
1.	Апоморфин гидрохлориды ұнтағы	құрғақ, қараңғы жер
2.	Барбитал-натрий	құрғақ жер
3.	Гексенал	құрғақ, салқын, қараңғы ж е р
4.	Дифенин	құрғақ жер
5.	Магний оксиді	құрғақ, қараңғы жер
6.	Норсульфазол-натрий	құрғақ, қараңғы жер
7.	Темисал	құрғақ, қараңғы жер
8.	Мырыш оксиді	құрғақ жер
9.	Этазол-натрий ұнтағы	құрғақ жер
10.	Этаминал-натрий	құрғақ жер
11.	Эуфиллин ұнтағы, таблеткалар	құрғақ, қараңғы жер

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі

топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

9 Қосымша

**Хош иісі бар дәрілік заттар**

**Тізбесі**

№ ! р / с ! !	Дәрілік заттардың атауы	! Сақтаудың қосымша ! ш а р т т а р ы
1 !	2	3
1.	Аммиак ерітіндісі	салқын жерде
2.	Валидол	салқын жерде
3 .	Қ а р а м а й	
4.	Хлор әгі	жеке, қараңғы, құрғақ, салқын жерде
5 .	И х т и о л	
6.	Йодоформ	қараңғы, салқын жерде
7.	Камфора	салқын жерде
8.	Ксероформ	жарық пен ылғалдан қорғалған ыдыста
9.	Метилсалицилат	қараңғы жерде
10.	Ментол	салқын жерде
11.	Мүсәтірлі-анисті тамшылар	қараңғы, салқын жерде
12.	"АСД" препараты	салқын жерде
13.	Скипидар	қараңғы жерде, + 15оС-ден жоғары емес
14.	Тимол	қараңғы, салқын жерде
15.	Фенол	қараңғы, салқын жерде
16.	Формалин	қараңғы жерде, + 9оС-ден аспауы керек
17.	Б хлорамині	жеке, қараңғы, құрғақ, салқын жерде
18.	Эфир майлары	қараңғы, салқын жерде, + 15оС-ден жоғары емес

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі  
топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

10 Қосымша

## Бояйтын дәрілік заттар

### Тізбесі

№	Дәрілік заттардың атауы	Сақтаудың қосымша шарттары
1	2	3
1.	Акрихин	құрғақ, қараңғы жер
2.	Бриллиантты жасыл	оттан алыс
3.	Инъекцияға арналған	индигокармин
4.	Калий перманганаты	құрғақ жер
5.	Метиленді көк	құрғақ, қараңғы жер
6.	Рибофлавин (В2 витамині)	құрғақ, қараңғы жер
7.	Фурациллин (Нитрофузол)	құрғақ, қараңғы жер
8.	"Фукроцин" ерітіндісі	салқын, қараңғы жер
9.	Фуксин	қараңғы жер
10.	Этакридин лактаты	құрғақ, қараңғы жер

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі  
топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

### 11 Қосымша

#### Улы және күшті әсер ететін заттары бар дәрі-дәрмектік өсімдік шикізаты

1.	Барбарис	түбірі	мен	жапырағы
2.	Барвинка			шөбі
3.	Меңдуана			жапырағы
4.	Сасық	меңдуана	жапырағы,	жидегі
5.	Красавка	жапырағы,		түбірі
6.	Крестовник	шөбі,	түбірі	бар түбіршіктер
7.	Көкнар			қалқандары
8.	Қара	алқа		шөбі
9.	Таңдамалы	плаун		шөбі
10.	Раувольфия			түбірі
11.	Жас	бұтақ		түбірі
12.	Скополия			түбіршіктері
13.	Аналық	қара		күйе
14.	Ақмия	шөбі	мен	тұқымы
15.	Чилибуха			тұқымы

16. У с а р ғ а л д а қ ш ө б і
17. Томар дәрі тамыры  
Жүрек гликозиды бар дәрілік өсімдік шикізаты
1. Ж а н а р ғ ү л ш ө б і
2. Н а п е р с т я н к а жапырағы
3. С т р о ф а н т тұқымы
4. М е р у е т ғ ү л ш ө б і
5. С а р ы б а с ш ө б і
6. Олеандр жапырағы  
Эфир майлары бар дәрілік өсімдік шикізаты
1. А н д ы з түбірі
2. А н и с жемісі
3. А р н и к гүлдері
4. Қ а з а н а қ
5. Қ а й ы ң бүршіктері
6. Д ә р і л і к шүйгін шөп
7. Д е в я с и л түбірлері
8. К и і к о т ы
9. К о р и а н д р жемістері
10. А р ш а жемістері
11. Б ұ р ы ш жалбыз жапырағы
12. П и ж м а гүлдері
13. С а м ы р с ы н н ы ң қылқан жапырағы
14. К е р м е к жусан шөбі мен жапырақтары
15. Д е р м е н е гүлдері
16. Қ ы з ы л бұрыш жемістері
17. Т ү й м е д а ғ ы дәріхана гүлдері
18. Қ а р а ғ а й бүршіктері
19. Т а с шөп
20. З е р е жемістері
21. М ы ң ж а п ы р а қ шөбі
22. Ф е н х е л ь жемістері
23. Қ ұ л м а қ
24. Ж е б і р шөп
25. Ш а л ф е й жапырағы
26. Эвкалипт жапырағы мен жемістері

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі топтары  
мен медициналық мақсаттағы

бұйымдарды сақтау жөніндегі  
нұсқаулыққа 12-қосымша

*Ескерту: 12-қосымшамен толықтырылды - ҚР Денсаулық министрлігі  
Фармация комитеті төрайымының 2005 жылғы 23 маусымдағы  
N 89 бұйрығымен.*

**Ауаның температурасын есепке алу журналы**

Күні	Термометрдің көрсетуі	Қолы

**Ауаның салыстырмалы ылғалдылығын есепке алу журналы**

Күні	Термометрдің көрсетуі (үй-жайдағы температура)	Аспаптың көрсетуі (психрометр, гигрометр)			Қолы
		Құрғақ аспаптың көрсетуі	Ылғал аспаптың көрсетуі	Салыстырмалы ылғалдық	

Қазақстан Республикасы

Денсаулық сақтау, білім және спорт министрлігі

Денсаулық сақтау комитетінің

1999 жылғы " \_\_ " \_\_\_\_\_

N \_\_\_\_\_ бұйрығымен

Бекітілген

**Денсаулық сақтау ұйымдарында тұтанғыш және жарылғыш қасиеттері бар дәрілік заттарды сақтау мен ұқыпты ұстау тәртібі туралы Ереже**

**1 . Ж а л п ы е р е ж е л е р**

1. Осы Ереже меншік нысандарына және ведомстволық бағыныстылығына карамастан барлық денсаулық сақтау ұйымдарында қолданылады.

2. Ереже тұтанғыш және жарылғыш қасиеттері бар дәрілік заттарды сақтау мен ұқыпты ұстау кезінде денсаулық сақтау ұйымдарында өрт қауіпсіздігі, еңбекті қорғау мен техника қауіпсіздігі жөніндегі талаптарды белгілейді.

3. Денсаулық сақтау ұйымдарында қызметкерлері осы Ережеде баяндалған барлық талаптарды білуі және орындауы қажет.

4. Ереже талаптарын орындау жауапкершілігі ұйымның иесіне немесе бірінші басшысына (бұдан былай мәтін бойынша - басшы) жүктеледі.

**5 . Б а с ш ы л а р :**

1) қамтушы қызметшілердің осы Ережені орындауын қамтамасыз етуге,

белгіленген өртке қарсы режимнің қатаң сақталуын бақылап отыруға;

2) өрт шыққан ретте қамтушы қызметшілердің міндеттерін, адамдарды көшіру мен материалдық құндылықтарды құтқару жоспарын әзірлеуге;

3) эвакуация жолдарының жай-күйін, электр өткізгіштің, электр жабдығының, жылыту мен вентиляцияның пайдаланылуының дұрыстығын қадағалауға, өрттің шығуына әкеліп соғылуы мүмкін бұзылушылықтарды дер мезгілінде жою шараларын қолдануға;

4) тұтанғыш, жарылғыш дәрілік заттарды, жанғыш газдарды сақтау мен ұқыпты ұстау, бақытсыз жағдайда жәбірленушіге алғашқы медициналық көмек көрсету мәселелерін қосқанда кіріспе, алғашқы және кезеңдік Ережені өткізуді қамтамасыз етуге;

5) тұтанғыш және жарылғыш заттарды сақтауға арналған үй-жайларды өрт сөндірудің алғашқы құралдарымен, қорғау және өртке қарсы сигнализациямен және оларды дұрыс қалпында ұстауды қамтамасыз етуге;

б) өрт қорғау қызметкерлерін күшті әсер ететін, улы және тұтанғыш заттардың болуы және сақталу орындары туралы хабардар етуге міндетті.

6. Жұмысқа қайта алынған адамдар өрт қауіпсіздігі шараларын сақтау туралы, өртке қарсы қызметті шақыру тәсілдері туралы Ережеден өтуі, объектіде бар өрт сөндіру құралдарын іс жүзінде қолдана білуі қажет.

7. Жеңіл тұтанатын сұйықтармен, кислородпен жұмыс істеуге жіберілген адамдар алдын-ала Ережеден өтуі қажет.

8. Тұтанғыш заттар сақталатын жерлерде, сондай-ақ жұмыс процесінде жоғарыда көрсетілген заттар пайдаланылатын жұмыс орындарында осы Ереже болуы қажет.

9. Денсаулық сақтау ұйымдарында өрт немесе табиғи апат пайда болған жағдайында эвакуация жоспары жасалып бекітілуі қажет.

## **2. Тұтанғыш және жарылғыш заттар сақталатын үй-жайларға қойылатын талаптар**

10. Жақын маңдағы аумақта тазалық сақталуы қажет Барлық жанғыш күл-қоқыс пен қалдықтарды арнайы бөлінген учаскелерде жүйелі түрде шығару (тасу) қажет.

11. Сақтау үй-жайларында есіктерді, өтпелі жерлерді, дәліздерді, баспалдақтарды, баспалдақ алаңдарын түрлі материалдармен және бос ыдыстармен үйіп тастауға болмайды.

12. Өрт сөндірудің алғашқы құралдарына (өрт крандары, өрт сөндіргіштер, құм салынған жәшіктер) баратын жолдарды бөгеуге болмайды.

13. Материалдар мен дәрі-дәрмектерді электр өткізгіштер мен электр шамдарына жақын жинауға тыйым салынады. Соңғылары жиналатын материалдардан кемінде 0,4 метр қашықтықта болуы қажет.



14. Ұйым ғимараты өрт сөндіруге арналған сумен қамтамасыз етілуге тиіс. Өртке қарсы су құбыры болмаған жағдайда сумен қамту сыйымдылығы 50 текше метр табиғи немесе жасанды су қондырғыларын (резервуарларын) пайдалану жолымен жүзеге асырылуы мүмкін.

15. Дәріхана ұйымында, әрбір материалдық бөлмеде 50 шаршы метр алаңға арналған бір өрт сөндіруші, қалған үй-жайларда бір өрт сөндіруші құрал болуы қажет. Өрт сөндіргіштерді вентельдерге іліп қоюға, жылыту аспаптарының маңына, күн қызуына орналастыруға болмайды.

16. Тұтанғыш және жарылғыш заттарды сақтауға арналған үй-жайлар оқшау, құрғақ, тіке күн сәулелерінен атмосфера шөгінділері мен жер асты суларынан қорғалған болуы қажет. Бұл үй-жайлар, сондай-ақ оған жанасатын дәліздер мен қосымша-қосалқы үй-жайлар механикалық сору-тарту вентиляция құралымен жабдықталуға тиіс.

17. Жеңіл тұтанғыш заттарды сақтауға арналған ғимараттар жанбайтын және ауыр жанатын материалдардан салынуы және басқа қойма ғимараттарынан кемінде 20 метр және тұрғын үйлерден 50 метр қашықтықта орналасуы қажет.

18. Жертөле үй-жайларында отқа қауіпті заттарды, сондай-ақ жеңіл тұтанатын және жанғыш сұйықтарды сақтауға арналған қоймалар құруға болмайды.

19. Тұтанғыш және жарылғыш дәрілік заттарды біртектілік принципі бойынша және олардың физикалық-химиялық және өртке қауіпті қасиеттері мен буып-түю сипатына сәйкес сақтау керек. Осы мақсатпен қоймалар бір-бірінен тұйық, жанбайтын қабырғалармен (қалқалармен) оқшауланған үй-жайларға (бөліктерге) бөлінеді.

20. Жеңіл тұтанатын заттарды сақтауға арналған жеке қоймалар болмаған жағдайда оларды көрші үй-жайлардан міндетті түрде оқшауланған және өрт қауіпсіздігі талаптарына толық сай келетін жалпы жанбайтын құрылыстарда сақтауға жол беріледі. Бұл үй-жайларда сору-тарту вентиляциясы болуы шарт.

21. Қоймалар мен жүк түсіру алаңдарының едендері шұңқырларсыз, кедір-бұдырсыз, нық, тегіс болуы керек. Едендер адамдардың, жүктер мен көлік құралдарының ыңғайлы және қауіпсіз қозғалысын қамтамасыз ететіндей мейлінше берік және сақталатын материалдардың ауырлығын көтеретіндей, қойма үй-жайын тез және жеңіл жинауды қамтамасыз ететіндей болуы қажет.

22. Тұтанғыш және жарылғыш дәрілік заттарды сақтауға арналған қоймалар үй-жайлары тиісті жүктемеге есептелген жанбайтын және берік стеллаждармен және тұғырықтармен жабдықталуы қажет. Стеллаждар еден мен қабырғадан 25 сантиметр қашықтықта орналастырылады, стеллаждардың ені 1 метрден аспауға және бұрылу үшін кемінде 25 сантиметр болуға тиіс. Стеллаждар арасындағы өтетін аралықтар 1,35 метр болуы шарт.

23. Электр өткізгіш, жарық беру арматурасы мен электр жабдығы жарылыстан қауіпсіз болуы қажет (электр өткізгіш трубаларда, электр шамдары герметикалық арматурада болуы керек), ал жарық сөндіргіштер мен автомат кнопоклары дәліздерде орналастырылуы шарт.

24. Тұтанғыш және жарылғыш заттарды сақтау үй-жайлары қорғау және өрт сигнализациясымен қамтамасыз етілуі тиіс.

25. Жанғыш сұйықтар мен жеңіл тұтанғыш сұйықтарды сақтауға арналған үй-жайлар бірінші қабатта орналасуы қажет, сыртқы қабырғасында кемінде 1,1 шаршы метр терезе ойығы болғаны жөн оның ені немесе биіктігі кемінде 0,75 метр болуы шарт, темірбетон қалқасы кемінде 0,75 сағат отқа төзімді шекте жанбайтын қабырғалары болуы шарт, еден есіктен еңкіш цементтеледі, есіктің отқа төзімділігі кемінде 0,6 сағат, сыртқа немесе дәлізге тікелей шығатын барлық басқа үй-жайлардан оқшауланған бөлігі болуы қажет.

26. Ені кемінде 0,7 метр және биіктігі кемінде 1,2 метр есіктері бар қосымша салынған жанбайтын шкафтарда жеңіл тұтанғыш және жанғыш сұйықтарды сақтауға жол беріледі. Шкафтың орналасқан жері жарық шығаратын жерлер мен өтетін орындардан алшақ болуы шарт, оларға қиналмай баруға мүмкіндік болуы шарт.

27. Тұтанғыш және жарылғыш заттар сақталатын үй-жайлардың есіктері ғимараттан шығу бағыты бойынша ашылуға тиіс.

28. Эвакуациялық шығу есіктерін шегелеп тастауға үзілді-кесілді тыйым салынады.

29. Басқа мақсаттағы ғимаратқа қосымша салынған дәріхана ұйымдарында бөлшектеп оралмаған 100 килограмнан аспайтын көлемде тұтанғыш заттарды сақтауға рұқсат етіледі.

30. 100 килограмнан асатын мөлшердегі жеңіл тұтанғыш сұйықты бөлек тұрған ғимаратта шыны немесе металл ыдыста отқа қауіпті басқа топтардағы заттарды сақтау үй-жайларынан оқшау сақтауға жол беріледі.

31. Дәріхана ұйымдарының өндірістік үй-жайларында арнайы металл жәшігінде жылыту аспаптары мен шығатын жерлерден оқшау жалпы 3 килограмнан аспайтын мөлшерде сақтауға рұқсат етіледі.

32. Тұтанғыш және жарылғыш заттарды негізгі сақтау қоймаларында сыртта, сондай-ақ әрбір сақтау бөлмелерінде және аталған заттармен жұмыс жүргізілетін ішкі есіктерде жуылмайтын, айқын көрінетін "От қауіпі бар", "Жарылғыш қауіпі бар", "Шылым шегуге болмайды", "Өрт шыққан жағдайда 01 телефоны бойынша хабарласу керек" деген жазулар болуы қажет.

33. Тұтанғыш және жарылғыш заттарды сақтауға арналған әрбір үй-жайдың кіре берісінде "Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты \_\_\_\_\_" деген маңдайша болуы қажет. Жауапты адам қалған тұтанғыш және жарылғыш

заттарды жинау және жұмыс аяғының соңында басқа шараларды жүргізу мақсатында күн сайын үй-жайды тексеріп отыруы қажет.

### **3. Тұтанғыш және жарылғыш заттарды сақтауға қойылатын ерекше талаптар**

#### **Отқа қауіпті заттарды сақтау**

34. Отқа қауіпті заттар тобына негізінен сұйықтық және жеңіл тұтанғыш заттар болып табылатын жеңіл тұтанғыш заттар жатады (1 қосымша).

35. Жеңіл тұтанатын сұйық заттардың негізгі қауіпті қасиеттері аққыштық, жеңіл буланғыштық және кез келген сыртқы көзден: ашық оттан, ұшқыннан, электр ұшқынынан және тағы басқасынан жеңіл тұтанғыштық болып табылады. Сондықтан отқа қауіпті заттармен жұмысы үлкен сақтықпен және оттан алыс жүргізу керек. Қажет болған жағдайда бұл заттар су моншаларында немесе спиралі жабық электр плиткаларында жылытылады.

36. Жеңіл тұтанғыш сұйықтардың басым бөлігі ағзаға зиянды әсерін тигізеді, олармен ұзақ тыныстау естен тануға әкеліп соғуы мүмкін. Сондықтан оларды сақтауға арналған сыйымдылықтар шыныдан немесе металдан жасалады, сұйықтың ұшып кетуін болдырмау үшін олар қақпақтармен тығыз жабылады. Жеңіл тұтанғыш және жанғыш заттарды ашық ыдыста сақтауға болмайды.

37. Жеңіл тұтанғыш және жанғыш сұйықтар толтырылған сауыттар, баллондар мен басқа да ірі сыйымдылықтар стеллаждар сөрелерінде бір қатарда сақталуы керек. Бұл заттарды жылыту аспаптарымен қатар жинап қоюға жол берілмейді. Стеллаждан немесе штабельден жылыту элементіне дейінгі аралық кемінде 1 метр болуы керек.

38. Жеңіл тұтанғыш және жанғыш сұйықтарды сауыттарда сақтау соққылардан қорғалған ыдыста жүзеге асырылады.

39. Жұмыс орындарында осы сұйықтардың ауысым мөлшерінен аспайтын мөлшері сақталуы мүмкін. Бұл ретте ыдыстардың беті тығыз жабылуы қажет.

40. Жеңіл тұтанғыш және жанғыш заттарды лық толтырылған ыдыста сақтауға тыйым салынады. Толтыру дәрежесі көлемнің 90 процентінен аспауы керек. Үлкен мөлшердегі спирттер металл ыдыстарда сақталады, оларды көлемнің 95 процентінен аспайтын қалыпта толтырады.

41. Жеңіл тұтанғыш заттарды минералдық қышқылдармен (күкірт, азот және басқа қышқылдармен), тығыздалған және күйдірілген газдармен, жеңіл жанатын заттармен, сондай-ақ органикалық заттармен қосылғанда жарылғыш қауіп бар қоспалар (калий хлораты, калий перманганаты және басқасы) беретін органикалық емес тұздармен бірге сақтауға жол берілмейді.

42. Медициналық эфир мен наркозға арналған эфирді фабрикалық орауда, қараңғыланған салқын жерде, отпен жылыту аспаптарынан алыста сақтайды.

43. Кальций гипохлориды жанғыш емес, бірақ сұйық май түзгіш органикалық өнімдермен қосылғанда олардың тұтануын қоздыруы, ал аммиакпен және аммоний тұздарымен қосылғанда жарылыс туғызуы мүмкін, сондықтан оны сақтау баяндалған қасиеттерді ескере отырып, оқшау жүзеге асырылуы тиіс.

44. Жеңіл тұтанғыш сұйықтарды қолданғанда (буып-түю, орын ауыстыру, тиеу және тағы сол сияқтылар) ерекше қырағылық сақтап, ыдыстың жай-күйін, оның герметикалықтығы мен дұрыстығын ұдайы бақылап отыру керек. Ыдыстың бүлінгендігі байқалған жағдайда дереу оларды жою шараларын қолданады немесе ондағы затты басқа тұзу ыдысқа салады.

45. Бөшкелердің тығындарын соққы кезінде немесе ағаш балғалармен ұрғанда ұшқын шығармайтын жеңіл металдардан жасалған аспаптармен ғана бұрап ашады және бұрап қояды. Бөшкелерді қоймаға дөңгелеткенде және тиегенде бөшкеге соққы тиеуіне және ұшқын пайда болуына жол бермеу үшін қырағылық сақтау қажет. Еденге төгілген сұйықты дереу сүртіп алу қажет.

46. Жекелеген жеңіл тұтанғыш сұйықтардың (спирт, медициналық эфир және басқасы) сақтау кезінде статистикалық электр қуатын туғызатын қасиеттері бар, оның ұшқыны сұйықтың лап етіп жануын туғызуы мүмкін, сондықтан мұндай сұйықтарды қоймада буып-түюді өртке қарсы қорғану құралдарымен жабдықталған жеке үй-жайларда жүргізген жөн. Құйған немесе буып-түйген жағдайда олардың металл ыдыстарының бір ұшы жерге қосылуға тиіс.

47. Жеңіл тұтанғыш сұйықтардан босаған ыдысты біраз уақыт жақсы желдетілген үй-жайда немесе көшеде ашық қалдырған жөн.

#### **Жарылғыш қаупі бар заттарды сақтау**

48. Заттардың бұл топтарына жарылғыш және жарылғыш қаупі бар заттар, яғни жарылғыш сұйықтардың пайда болуына қабілеті бар заттар жатады (1 қосымша).

49. Бұл топтағы заттар оқшау қоймада өртке қарсы қабырғалармен және бөліктермен бөлінген арнайы үй-жайларда (бөліктерде) сақтайды. Аз мөлшердегі нитрат күмісін дәріханалар мен қоймаларда (қоймаларда 5 килограммға дейін, дәріханаларда 50 грамға дейін) сақтауды улы заттарды сақтау ережелеріне сәйкес жүзеге асыру қажет.

50. Жарылғыш қаупі бар заттарды сақтаған жағдайда олардың шаңмен ластануына қарсы шараларды қолдану керек әйтпесе ол жарылыс туғызуы мүмкін.

51. Жарылғыш қаупі бар заттар сыйымдылықтарын (штангластар, қаңылтыр барабандар, сауыттар және басқалар) ауаға будың тиюіне жол бермеу үшін тығыздап жабу керек.

52. Калий перманганаты шаңмен, күкіртпен, органикалық майлармен, эфирлермен, спиртпен, глицеринмен, органикалық қышқылдармен және басқа

органикалық заттармен өзара қосылғанда жарылғыш келеді. Оны қоймаларда арнаулы бөліктерде, қаңылтыр барабандарда, жұмыс орындарында - жоғарыда көрсетілген заттардан жеке тығындары сүртілген штангластарда сақтау қажет. Жеңіл тұтанғыш және жанғыш заттармен бірге сақтауға болмайды. Қаңылтыр барабандар мен калий перманганаты қосылған штангластардың шаңын ұдайы еппен сүртіп отыру керек.

53. Нитроглицерин ерітіндісін (жарылғыш зат) шағын, жақсы тығындалған сауыттарда немесе металл сауыттарда оттан сақтана отырып салқын, қараңғы жерде сақтайды. Нитроглицерині бар ыдысты орнынан қозғаған және қойған жағдайда ерекше ыждағаттылық сақтаған жөн, өйткені төгілген нитроглицериннің буы жарылыс туғызуы мүмкін. Тіпті теріге шағын мөлшердің тиюінің өзі улануға әкеп соғады.

54. Эфирді сақтаған жағдайда (әсіресе ауа кірген жағдайда) қышқылдану туғызады, олар сілкігенде, ұрылғанда, үйкелгенде немесе температура артқан жағдайда жарылыс туғызуы мүмкін, сондықтан бұл жұмысты өте мұқият атқару қажет.

55. Жарылысқа қауіпті және отқа қауіпті заттарды қышқылдармен және сілтілік заттармен бірге сақтауға үзілді-кесілді тыйым салынады.

56. Жанғыш және жеңіл тұтанғыш сұйықтар құйылған баллондарды арнайы бейімделген торлармен немесе дұрыс ұстағышы бар кәрзеңкелермен екеулеп шығарады. Үлкен сауыттары бар кәрзеңкелерді, жәшіктерді немесе торларды (20 килограмнан аса), сондай-ақ қапты ыдысқа орналастырылған заттарды дөңгелегі жұмсақ арнайы қол арбалармен тасу керек.

57. Азот және күкірт қышқылдарын сақтаған жағдайда олардың ағашпен, сабанмен және басқа органикалық заттармен жанасуына жол бермейтін шаралар қолданылуы қажет.

58. Жарылысқа қауіпті және отқа қауіпті заттар сақталған үй-жайларға керосин шамдарымен және шырақтармен кіруге үзілді-кесілді тыйым салынады. Электр фонарларын ғана қолдануға болады.

59. Екі қосымшада олармен жұмыс жүргізгенде ерекше қырағылық талап етілетін дәрілік заттардың кестесі келтірілген, өйткені бір-бірімен қосылғанда олар жарылғыш және тұтанғыш қоспалар туғыза алады.

#### **4. Жарылғыш қауіпті және отқа қауіпті заттармен жұмыс ережелері**

60. Жанғыш және жарылғыш қауіпті заттар қалың қабатты сыйымдылықтарда (банкілерде) сақталуы керек, қажет болған жағдайда тығындар парафиндендірілуге тиіс. Реактивтерді тығындаған кезде реактивтердің

химиялық қасиеттерін ескеру керек. Отқа қауіпті және жеңіл тұтанғыш заттарды басқа реактивтермен бірге сақтауға болмайды. Олар азбест салынған және жылу өткізбейтін темір жәшіктерде сақталуға тиіс.

61. Ұшпа заттары бар шишаларды, банкілерді, сауыттарды оларды пайдаланған кезде ғана ашу керек.

62. Төмен қайнайтын, отқа қауіпті заттарды қайта өңдеу мен жылытуды қиын балқитын шыныдан жасалған домалақ колбаларды, тиісті жылу көздерімен (сумен, маймен) толтырылған банкілерде жүргізу керек, олар жабық спиральді электр плиткаларымен жылиды. Айдалатын заттың көлемі колбаның  $\frac{2}{3}$  көлемінен аспауы керек.

Алдын-ала біртіндеп жылытпайынша жеңіл тұтанғыш заттарды колбадағы ыстық суға салуға болмайды.

63. Жеңіл тұтанғыш заттармен және жанғыш сұйықтармен жұмыс тартып алғыш шкафтарда жүргізілуі керек.

64. Отқа қауіпті заттар төгілген жағдайда горелканы және жылыту аспаптарын дереу алып тастау керек. Бұл жерге құм сеуіп, оны алып бұдан кейін сумен жақсылап шаю қажет.

65. Жұмыс кезінде пайдаланған ыдысты зерттеулер аяқталғаннан кейін дереу жуу керек.

66. Пайдаланған жанғыш сұйықты канализацияға жіберуге болмайды, оларды герметикалық жабылған ыдысқа жинап, жою қажет.

## **5. Кислород баллондарын сақтау мен пайдалану**

67. Ықтимал өрт шығу себептерінің бірі кислород баллондарын дұрыс сақтамау және ұқыпсыз пайдалану болып табылады, өйткені кислород тым тұтанғыш келеді.

68. Кислороды бар баллондарды дәріхана ұйымдарының ғимараттарында сақтауға, оларды резеңке түтікшелердің, сондай-ақ тығыз жалғастырылмаған труба өткізгіштердің көмегімен беруге болмайды.

69. Баллондарды кислородпен және жанғыш заттармен бірге сақтауға болмайды, сондай-ақ бұл баллондарды материалдық бөлмелер мен дәріхана қоймаларында сақтауға болмайды.

70. Кислороды мен жанғыш газдары бар баллондар жылу көздерінен қорғалып, оқшауландырылған үй-жайларда немесе жабық қалқаларда сақталуы қажет, оларға май мен басқа да майлы заттар түспеуге тиіс.

71. Кислороды бар баллондарды сақтау мен пайдалану қысыммен жұмыс істейтін сауыттар құрылымы мен қауіпсіз пайдалану Ережелеріне сәйкес қатаң жүзеге асырылуы қажет.

Денсаулық сақтау ұйымдарында  
дәрілік заттардың түрлі

топтары мен медициналық мақсаттағы  
бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

1 Қосымша

**Өртке қауіпті және жарылғыш қауіп бар заттар  
Тізбесі**

Жарылғыш заттар

1. Нитроглицерин

Жарылғыш қауіп бар заттар

1. Калий перманганаты

2. Күміс нитраты

Жеңіл тұтанғыш заттар

1. Новиков сұйығы

2. Клеол

3. Коллодий

4. Сүт қышқылы

5. Органикалық майлар

6. Рентген пленкалары

7. Скипидар

8. Этил спирті және спирт ерітінділері

9. Спирт және эфир тұнбалары, экстракттар

10. Хлорэтил

11. Эфир

12. Ацетон

13. Хлороформ

Жеңіл жанатын заттар

1. Глицерин

2. Дәрілік өсімдік шикізаттары

3. Таңу материалдары

4. Өсімдік майлары

5. Күкірттер

Ескерту: Қосымшада көрсетілмеген өртке қауіпті және жарылғыш қауіп бар заттарды сақтау қажет болған жағдайда оларды сақтау туралы мәселе бұлардың отқа қауіптілігі мен жарылысқа қауіптілігі шешілгеннен кейін және Мемлекеттік өртке қарсы қызмет органдарының келісімі бойынша шешілуі мүмкін.

Денсаулық сақтау ұйымдарында

дәрілік заттардың түрлі

топтары мен медициналық мақсаттағы

бұйымдарды сақтау туралы Ережеге

2 Қосымша

**Дәрілік заттардың жарылғыш және тұтанғыш қоспаларының кестесі**

1. Азохлорамид Жылытылған жағдайда жарылады.
2. Амилнитрит Амилнитрит булары ауамен қосылғанда жарылғыш қауіп бар заттар түзеді.
3. Глицерин Азотпен және хром қышқылдарымен, хлор әгімен, сондай-ақ калий хлоратымен, калий перманганатымен, гипохлоридтермен қосылғанда жарылыс туғызуы мүмкін.
4. Қалпына келтірілген темір Калий перманганатымен, калий хлоратымен, гипохлориттармен, хлораттармен, йодпен және басқа қышқылдармен сұрткен кезде жарылыс пайда болуы мүмкін.
5. Азот тотығы Эфирмен қосындыда жарылыс туғызуы мүмкін.
6. Хлор әгі Күкірт қышқылымен, глицеринмен, эфир майларымен және басқа органикалық заттармен қосындыда тұтанғыш және жарылғыш келеді, әсіресе аммоний хлориды мен басқа да аммиак қосындыларымен араластырудан сақ болу қажет.
7. Йод және спирт йод ерітіндісі Аммиагы бар сұйықтармен (аммиак ерітіндісі, аммиак линименті және басқасы), амидохлорид күкіртімен, эфир майларымен, сондай-ақ алкогольмен және терпентинді майлармен араластырған кездегі жарылғыш қоспалар.
8. Калий бихроматы Глицеринмен, эфирмен, эфир майларымен және алкогольмен шапшаң араластырып шайқаған жағдайда жарылыс болуы мүмкін.
9. Калий перманганаты Күкіртпен, сульфидтармен, қалпына келтірілген темірмен, сахаринмен, глицеринмен, спиртпен, танинмен, майлармен, скипидармен, қантпен, байытылған көмірмен, өсімдік ұнтақтарымен және басқа органикалық заттармен сұрткен кезде (тіпті араластырғанның өзінде жарылыс пайда болуы мүмкін).
10. Калий хлораты Қалпына келтірілген темірі, салицилі, карболы және басқа қышқылдары,



сульфидтары мен тиосульфаттары, йоды, танины, крахмалы, глицерині, спирті мен басқа да заттары бар жарылғыш қоспалар.

11. Азот қышқылы                      Глицеринмен, алкогольмен, фенолмен, эфирмен, майлармен, қантпен, смоламен, крахмалмен және басқа органикалық заттармен қосылғанда тұтанғыш және жарылғыш келеді.  
Күшті азот қышқылы төгілген жағдайда сабан мен ағаштың өздігінен жануы мүмкін.
12. Пикрин қышқылы                      Глицеринмен, эфирмен, эфир майларымен, алкогольмен шапшаң араластырып шайқаған жағдайда жарылыс болуы мүмкін. Сондай-ақ күкірттен, йодпен, байытылған көмірмен және органикалық заттармен сүрткен жағдайда да.
13. Қоспалы күкірт қышқылы                      Сумен, спиртпен, эфир майларымен және әсіресе терпентин майларымен шапшаң араластырған жағдайда жарылыс мүмкіндігі бар күшті қайнау болады, әрі төмен температура кезінде біршама уақыт өткеннен кейін жарылыс болады. Күшті күкірт қышқылымен араластырған жағдайда суға қышқылды аз мөлшерлермен жайлап қосып отыру керек керісінше емес.
14. Хром қышқылы                      Глицеринмен, эфирмен, эфир майларымен немесе алкогольмен шапшаң араластырып шайқаған жағдайда жарылыс болуы мүмкін.
15. Эфир майлары                      Йодпен, броммен, хроммен, күкірт қышқылымен, калий перманганатымен және пероксидпен қоспасында шапшаң тұтанып, жарылыс болуы мүмкін.
16. Натрий тиосульфаты                      Калий хлоратымен, калий нитратымен, калий перманганатымен, пергидрольмен сүрткен кезде жарылыс болуы мүмкін.
17. Нитроглицерин                      Сілкініс пен соққыдан (спирт ерітінділерін қоспау керек) болатын жарылыс.
18. Аммиак ерітіндісі бар прераттар                      Еркін жағдайда хлоры, бромы, йоды бар (хлор әгі, (және басқа аммиагы) бром

суы, йод ерітіндісі және басқалары)  
препараттар қоспасында жеңіл тұтанады және  
жарылады.

19. Сутегі перкосиді ерітіндісі Күміс коллоиды препараттарымен (колларгол), натрий тиосульфатымен қосылғанда жарылыс мүмкіндігі бар.
20. Сынап амидохлориды Хлоры, бромы, йоды бар препараттармен қоспасында тұтанғыш және жарылыс мүмкіндігі бар.
21. Сынап оксицианиді Сүрткен кезде препараттың жарылыс қаупі бар.
22. Күкірт Күшті қышқылдармен: калий перманганатымен, калий хлоратымен, калий нитратымен, пероксидтермен, гипохлоридтармен, хлораминармен сүрткен кезде жарылыс болуы мүмкін.
23. Күміс нитраты Алколоидтармен гликозидтармен, креозоттармен, фенолдармен, қорғасын ацетатымен және органикалық смолалармен сүрткен кезде жарылыс мүмкіндігі бар.
24. Танин Калий хлоратымен, калий перманганатымен және басқа күшті қышқылдармен қосылған жарылғыш заттар.
25. Байытылған көмір Калий перманганатымен, калий хлоратымен, пероксидтермен, хлороамидтермен, гипохлоридтармен сүрткен кезде жарылыс болуы мүмкін.
26. Эринит Үйкелген кезде жарылыс қаупі бар
27. Медициналық эфир Эфир булары ауамен, азот кислородымен немесе қышқылымен қоспасының кейбір жиынтықтарында жарылады.